1 МАЙНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 80 (3052). | Якшанба, 25 апрель 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Яшасин абадий барҳаёт революцион таълимот — марксизм-ленинизм!

Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

(КПСС Марказий Комитети 1965 йил 1 Май Чақириқларидан).

ИЛҲОМБАХШ ЧАҚИРИҚЛАР

КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари ҳар бир совет кишиси қалбида ажойиб ҳис-туйғулар уйғотиб юборди. Замонамиздан фаҳрланиш, фаровон турмушимиздан ғурурланиш, Ватанимизга меҳр-муҳаббат, коммунизм ишига садоқат туйғулари янада кучлироқ намоён бўлмоқда.

— Яшасин меҳнаткашлар халқаро бирдамлик куни, барча мамлакатлар ишчиларининг бирлик ва қардошлик куни — 1 Май!

Совет халқи бу йилги май байрамини алоҳида вазиятда — ленинча принциплар тикланган, КПСС Марказий Комитетининг октябрь, ноябрь (1964 йил), март (1965 йил) Пленумлари қарорлари ишчанлик билан амалга оширилаётган бир вазиятда кутиб олмоқда.

Бутун дунё пролетариатининг доҳийси Владимир Ильич Лениннинг туғилганига 95 йил тўлган кунни ер куррасидаги барча прогрессив инсоният зўр тантана билан байрам қилди. Совет кишилари май байрамини эса янги зафарларга эришиш билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Иттифоқимиз ва республикамизнинг саноат ходимлари етти йилликнинг сўнгги йилини муваффақиятли туғаллаш учун курашмоқдалар. Улар саноат маҳсулотларининг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш бўйича биринчи квартал планини муддатидан олдин бажардилар. Пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Партиямиз Чақириқларидан руҳланган саноатчиларимиз, қурилиш ва транспорт ходимлари меҳнат унумдорлигини янада оширишга, маҳсулот сифатини тобора яхшилашга ва таннархини кескин камайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Ишлаб чиқариш жараёнларини ихтисослаштириш, комплекс механизация ва автоматизацияни кенг жорий этишда катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда.

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Бутун кучни коммунизмнинг моддий техника базасини вужудга келтиришга сафарбар қилайлик!

— Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Умумхалқ социалистик мусобақасини кенг қулоч ёйдирайлик! Етти йилликнинг сўнгги йили планини муддатидан илгари бажарайлик!

Қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни ошириш бутун партиянинг, бутун халқнинг жонажон ишидир. Май Чақириқларидаги қуйидаги сўзлар қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларини деҳқончилик соҳасида янги ғалабаларга эришишга чорламоқда:

— Колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари! Деҳқончилик маданиятини оширингиз, фан ютуқларини ва илғор тажрибани ишлаб чиқаришга кунт билан жорий қилингиз!

— Колхозчилар ва совхоз ходимлари! Меҳнат унумдорлигини оширингиз, моддий-манфаатдорлик ленинча принципини оғишмай амалга оширингиз! Ҳар бир колхоз ва совхознинг рентабел ишлашига эришингиз!

Колхоз ва совхозларда қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун социалистик мусобақа кенг авж олдириб юборилди. Областимиз пахтакорлари республикада биринчи бўлиб чигит экиш планини бажардилар. Ҳозир чигит ердан бир текис униб чиқмоқда. Кўпчилик хўжаликларда биринчи парвариш бошланиб кетди.

Жонажон партиямиз турли касб ва ҳунар эгаларини халқ маорифи, медицина ва бошқа соҳаларда меҳнат қилаётган ходимларни, фан, техника, адабиёт, санъат аҳлларини янада самарали ишлашга, ёш авлодни меҳнатсеварлик, коллективизм, коммунизм руҳида тарбиялашга чақиради. Фанимизни равнақ топтиришга, замонамиз қаҳрамонларини акс эттирувчи юксак бадиий асарлар яратишга даъват этади.

1 Май байрамини совет кишилари билан бир қаторда барча қитъаларнинг меҳнаткашлари ҳам зўр тантана, шоду-хуррамлик билан байрам қиладилар. Бу улуғ айём ўз эрки, озодлиги, мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг халқаро бирдамлик ва қардошлик кунидир.

— Социализм мамлакатларининг халқлари, халқаро ишчилар синфи, миллий озодлик курашини олиб бораётган халқлар, барча революцион кучлар! Империализм ва мустамлакачиликка қарши, миллий озодлик учун, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда жипслашингиз!

Партиямиз Чақириқлари тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун кураш олиб бораётган халқларни янги ғалабаларга сафарбар этмоқда. Америка империалистлари томонидан Вьетнам Демократик Республикасига очиқдан-очиқ вахшийларча агрессия қилинаётган, революцион Кубага нисбатан ўзларининг иғвогарлик хуружларини давом эттираётган бир пайтда Совет Иттифоқининг, социалистик мамлакатларнинг бу агрессия ва хуружларни жиловлаб қўйишга қатъий ҳаракат қилаётганликларини бутун прогрессив инсоният кўриб-билиб турибди. Шунинг учун ҳам жаҳон меҳнаткашлари мард Вьетнам халқига хайрихоҳлик билдиргани учун, унинг курашида ёрдамга тайёр турганлиги учун Совет Иттифоқига катта миннатдорчилик билдирмоқдалар. **Америка агрессорларига қарши, ўз мамлакатини демократик асосларда тинч йўл билан бирлаштириш учун курашаётган Вьетнам Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи! Яшасин совет ва Вьетнам халқлари ўртасидаги абадий, бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик!**

КПСС Марказий Комитетининг Чақириқлари яратувчилик, ижод ва меҳнат программасидир. Совет халқи Владимир Ильич кўрсатган нурафшон йўлдан коммунизм чўққилари сари олға борар экан, барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси бўлган партиямизга, унинг ленинчи Марказий Комитетига ўзининг садоқати ва меҳр-муҳаббатини яна бир марта изҳор этмоқда.

— Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

— Яшасин партиянинг КПСС XX, XXI ва XXII съездлари ишлаб чиққан ленинча мустақил бош йўл!

— Коммунизмнинг шавкатли қурувчиси, ер юзида тинчлик ва ҳамма кишиларнинг бахт-саодати учун мард курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ ИЛҒОРЛАРИ

ТУЙИТЕПА. КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашаётган «Северний маяк» колхозининг азамат деҳқонлари зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Улар бутун куч ва эътиборни экилган чигитни текис ундириб олишга қаратишяпти. Ҳар бир картада кўчатларнинг тўлиқ бўлиши учун эътибор беришаяпти. Ҳозир барвақт экилган звеноларда чигит қийғос униб чиқди. Колхозчилар чигит униб чиққан ерларда дастлабки парваришни бошлаб юбордилар. Михаил Огай, Эрмат Усмонов каби звеноларда қатор ораларини юмшатиш қизғин давом этмоқда.

А. РАИМБОЕВ.

ЎРТАОВУЛ. «Коммунизм» колхози деҳқонлари чигит униб чиққан ерларда қатор ораларига ишлов беришни кучайтириб юбордилар. Механизаторлар ғўза парваришини сифатли ўтказишга ҳаракат қилмоқдалар. Ҳар гектаридан 37 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган ўртоқ З. Тўйчиев бошлиқ звенода ғўзанинг дастлабки парвариши намунали олиб борилмоқда.

У. МУҲАМЕДОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети жун ва жун аралаш газлама, сунъий ва табиий ипакдан тайёрланган газлама, зиғир толасидан тўқилган газлама ва вельвет-корд ип газламаси ҳамда ана шу газламалардан тайёрланган кийим-кечак ва ич кийим, капрон пайпоқлар, фотоаппаратлар, шунингдек сельдь балиғи ва янчилган какао давлат чакана нархларини 1965 йил 25 апрелдан бошлаб ўртача қуйидаги миқдорларда камайтириш ҳақида қарор қабул қилдилар:

Жун ва жун аралаш газлама ҳамда ундан тайёрланган доналаб сотиладиган буюмлар — 8 процент.

Сунъий ипакдан тўқилган газлама ва ундан тайёрланган доналаб сотиладиган буюмлар — 11 процент.

Шу жумладан духоба — 30 процент.

Штапель толадан тўқилган газлама ва ундан тайёрланган доналаб сотиладиган буюмлар — 14 процент.

Табиий ипакдан тўқилган газлама ва ундан тайёрланган доналаб сотиладиган буюмлар — 15 процент.

Зиғир толасидан тўқилган газлама ва ундан тайёрланган доналаб сотиладиган буюмлар — 12 процент.

Вельвет-корд ип газламаси — 20 процент.

Жун ва жун аралаш газламадан тикилган болалар кийими — 18 процент.

Жун ва жун аралаш газламадан тикилган эркак ва хотин-қизлар кийими — 6 процент.

Шойи газламадан тикилган эркак, хотин-қиз ва болалар кийими ҳамда ич кийим — 9 процент.

Шойи газламадан тайёрланган тўқима-атторлик буюмлари — 9 процент.

Айланма пайпоқ автоматларида тайёрланадиган чоксиз капрон пайпоқ — 28 процент.

«ФЭД», «Зоркий», «Ленинград», «Киев», фотоаппаратлари ва уларнинг объективлари — 21 процент.

Сертуз, серёғ сельдь балиғи — 25 процент.

Кам ёғ ва ўртача тузланган сельдь, ёғсиз сельдь, зира ворли сельдь ва импорт қилинадиган сельдь балиғи — 15 процент.

Янчилган какао — 45 процент.

Жун ва жун аралаш газламадан болалар учун тикиладиган кийимлар чакана нархларини юқорида кўрсатилганича кўпроқ миқдорда камайтиришни таъминлаш ва болалар учун кенг ассортиментдаги кийимларни тайёрлашда тикувчилик саноати корхоналарини манфаатдор қилиш мақсадида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети тикувчилик саноатининг корхоналари болалар кийимини тайёрлаш учун ҳар метри 15 сўмгача бўлган жун ва жун аралаш газламадан фойдаланган вақтда ана шу газламанинг чакана нархларидан давлат бюджети ҳисобига қўшимча равишда 25 процент миқдорида скидка оладилар деб белгиладилар.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қишлоқ жойларида сотиладиган баъзи товарлар (чарм, резина пойафзал ва ийма, зиғир толасидан тўқилган газлама ва улардан тайёрланган ҳамда доналаб сотиладиган буюмлар, мўйна буюмлар, клеёнка, дерматин, гранитоль ва плашч боп газлама чакана нархларига устама баҳо қўйишни 1965 йил 25 апрелдан бошлаб бекор қилишга қарор бердилар. Бундан мақсад шаҳарда ҳам, қишлоқда ҳам ана шу товарларни бундан буён бир хил нархларда сотишдир.

Юқорида кўрсатилган товарлар давлат чакана нархларини камайтириш суммаси бир йилга ҳисоблаганда 1125 миллион сўмни, шу жумладан қишлоқ аҳолиси сотиб оладиган товарлар бўйича 520 миллион сўмни ташкил этади.

Бундан ташқари, савдо шохобчаларида бўлган ва аҳолига сотиш учун мўлжалланган товарлар қолдиқлари нархларини камайтириш суммаси 558 миллион сўмни ташкил этади, 1964 йилнинг декабри — 1965 йилнинг февралида савдо шохобчаларида бўлган ва нархлари 400 миллион сўм миқдорида камайтирилган товарлар бу ҳисобга кирмайди.

Урта Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз аъзолари чигит экишни ўтган йилгига қараганда 15 кун илгари тамомладилар. Ҳозир культиватор тиркалган 20 та универсал ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бераяпти. Хўжалик ҳисобига ўтган колхоздаги 29 звенонинг ҳаммасида ҳам мўл ҳосил учун чинакам кураш олиб бориляпти. Суратда: звено бошлиғи Эшонқул Тўрабеков ва бош агроном Х. Хван ўртоқлар культивация қилинаётган картани кўздан кечирмоқдалар.

А. Мальцев фотоси.

ЎЗБЕКИСТОНДА УТКАЗИЛАДИГАН УКРАИНА АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

Ўзбекистонда Украина адабиёти ва санъати декадасини тайёрлаш ва ўтказиш ишига раҳбарлик қилиш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Ташкилот комитети туздилар. Бу декада шу йил май ойида ўтказилади.

23 апрелда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов раислигида Ташкилот комитетининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисда Ўзбекистонда ўтказиладиган Украина адабиёти ва санъати декадасининг календарь плани ва декада материалларининг эскизлари тасдиқланди. Республикадаги ижодий союзлар, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети кинематография, радиоэшиттириш ва телевидение, матбуот давлат комитетларининг раҳбарлари декадага тайёргарликнинг бориши тўғрисида Ташкилот комитети аъзоларига ахборот бердилар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ-МОНГОЛ АХБОРОТИ

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал бошчилигидаги Монголия Халқ Республикаси партия — ҳукумат делегацияси КПСС Марказий Комитети ва СССР ҳукуматининг таклифига биноан, 11 апрелдан 23 апрелгача расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқида бўлди.

Монголия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясининг СССРда бўлиши тўғрисидаги совет-монгол ахборотида бундай дейилади: делегация Москва, Минск, Волгоград, Омск, Иркутск, Братскка борди, совет халқининг турмуши билан, коммунистик қурилишда унинг эришган ютуқлари билан танишди. Совет кишилари делегацияни ҳамма жойда шоду-хуррамлик билан ғоят самимий кутиб олдилар. Бу эса Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикаси халқлари ўртасидаги чинакам қардошларча муносабатлар ифодасидир.

Монголия Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси Совет Иттифоқида бўлган вақтда учрашувлар ва музокаралар бўлиб ўтди. Бу учрашув ва музокараларда қуйидаги кишилар қатнашдилар:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев; КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин; КПСС Мрказий Комитети Президиумининг аъзоси Г. И. Воронов; КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин; КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов; СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари П. Ф. Ломако, М. А. Лесечко; СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико; ташқи савдо министри Н. С. Патоличев; СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, шунингдек СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССРнинг Монголия Халқ Республикасидаги элчиси Л. Н. Соловьев, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Н. Г. Сударйков;

Монголия томонидан — Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. Моломжамц, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Д. Майдар, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг ўринбосари, Монголия Халқ Республикаси Госпланининг раиси Т. Рагча, Монголия Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик министри Б. Балжинням, Монголия Халқ Республикаси ташқи ишлар министри М. Дугэрсурэн, Монголия Халқ Республикаси саноат министри П. Дамдин, Монголия Халқ Республикасининг СССР даги элчиси Н. Лувсанчултэм, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Г. Очирбат, шунингдек Монголия Халқ Республикаси Госплани раисининг ўринбосари Д. Салдан, Монголия Халқ Республикаси қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари Л. Рэнчин, Монголия Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси ва биринчи бўлимининг мудири Д. Чимиддорж, Монголия Халқ Республикаси СССРдаги элчихонасининг маслаҳатчиси М. Чимиддорж, Монголия Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрлиги 3-бўлимининг мудири Д. Эрдэнбилэг.

Самимият ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида томонлар ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қурилишининг энг муҳим вазифалари тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар, совет-монгол муносабатлари ва бу муносабатларни янада ривожлантириш масалаларини, шунингдек ҳозирги халқаро аҳвол ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчилар проблемаларини муҳокама қилдилар.

Монгол томони Совет Иттифоқи тинчлик, демократия ва миллий мустақиллик учун курашаётган барча халқларга беғараз ёрдам ва мадад кўрсата туриб, жаҳон революцион ҳаракати олдидаги ўз интернационал бурчини шараф билан бажараётганлигини таъкидлади.

Фикр олишув вақтида ҳозирги халқаро аҳволга баҳо беришда қарашларнинг тамомила бир ҳил эканлиги аниқланди.

СССР билан Монголия Халқ Республикаси Америка империализмининг Ҳиндихитой халқларига қарши агрессиясини, кейинги вақтларда бу агрессиянинг кенгайтирилиши ва кучайтирилишини қатъий қоралайдилар, шу агрессия натижасида бу районда кескин ва хатарли вазият вужудга келди.

Совет делегацияси Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати билан аҳдлашиб олинганига мувофиқ, Вьетнам Демократик Республикасининг хавфсизлигини муҳофаза этиш ва унинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш мақсадида ёрдам кўрсатиш учун СССР ҳукумати амалий чоралар кўраётганлигидан Монголия делегациясини хабардор қилди. Совет ва монгол халқлари Жанубий Вьетнам халқининг қўлга қурол олиб, Жанубий Вьетнамни озод қилиш Миллий фронти раҳбарлиги остида АҚШ агрессиясига қарши олиб бораётган адолатли кураши билан ўзларининг бирдам эканликларини ва бу адолатли курашни қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар.

СССР ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматлари Хитой Халқ Республикасининг ажралмас қисми бўлган Тайванни озод қилиш учун Хитой халқи олиб бораётган адолатли курашни қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар; Америка қўшинлари Жанубий Кореядан тезроқ олиб чиқиб кетилиши учун корейс халқининг олиб бораётган курашини батамом қўллаб-қувватлаётганликларини билдирадилар; Америка ҳарбийлари Япония территориясидан ўзларининг агрессив мақсадларида фойдаланаётганликларига қарши япон халқининг олиб бораётган кураши билан бирдамдирлар; АҚШнинг империалистик доиралари революцион Кубага нисбатан ўтказиб келаётган агрессия ва иғвогарликлар қилиш сиёсатини кескин қоралайдилар; иккинчи жаҳон урушининг Европадаги қолдиқларини немис халқининг туб манфаатларига, Европада ва бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш манфаатларига мувофиқ равишда СССР ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматлари илгари сурган амалий таклифлар асосида тугатишни талаб қиладилар.

Совет Иттифоқи ва Монголия Халқ Республикаси турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципга қатъиян амал қилиб, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, халқаро кескинликни юмшатиш учун изчиллик билан курашмоқдалар.

Монголия Халқ Республикаси Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий консультатив комитети кенгашининг хулосаларига тўла равишда қўшилади ҳамда ҳар қандай шаклдаги кўп томонли ядро кучлари деган кучларни вужудга келтириш Ғарбий Германия реваншчиларини ядро қуролига шерик қилиш бўлур эди, бу эса фақат Европада эмас, балки бутун дунёда ҳам вазиятни кескинлаштиришга олиб келган, халқлар хавфсизлигига жиддий таҳдид солиб қўйган бўлур эди, деб ҳисоблайди.

СССР ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматлари мустамлакачилик қолдиқларини батамом тугатиш учун, янги мустамлакачиликнинг ҳамма шаклларига қарши курашмоқдалар ва озодлик ва миллий мустақилликни қўлга киритиш ва мустаҳкамлаш учун, империалистларнинг ҳар қандай кирдикорларига қарши курашаётган Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларини батамом қўллаб-қувватлаётганликл а р и н и билдирадилар.

Монголия Халқ Республикаси ташқи сиёсат соҳасида актив фаолият кўрсатаётганлигини совет томони зўр мамнуният билан қайд қилиб ўтади. СССР ва Монголия Халқ Республикаси ҳукуматлари империализм ошкора дағдаға ва агрессив ҳаракатлар қилаётган бир вазиятда жаҳондаги барча прогрессив кучларнинг, барча эрксевар халқларнинг, барча социализм мамлакатларининг бирлиги ва империализмга қарши коллектив бўлиб ҳаракат қилишлари империалистик агрессияга қаршилик кўрсатиш ва зарба беришнинг энг самарали воситаси бўлиб қолмоғи керак, деб ҳисоблайдилар.

Ҳар иккала томон ҳозирги замон халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати масалаларида ўзларининг қарашлари ва позициялари бир-бирига тамомила мос бўлиб тушаётганлигини мамнуният билан қайд қиладилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Монголия Халқ революцион партияси партиялар ўртасида ўрнатилган турли шаклдаги алоқалар ва муносабатларни бундан буён ҳам ривожлантира бериш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал проблемалари устида, ҳар иккала партияни қизиқтираётган масалалар устида бир-бирлари билан маслаҳатлашиб ва фикрлашиб туриш ниятидадирлар.

Монголия Халқ Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети ва Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг топширувига биноан, Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигин ўртоқларни ўзлари учун қулай фурсатда Монголия Халқ Республикасига ташриф этишга таклиф қилди. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати бу таклифни миннатдорчилик билан қабул қилиб олдилар.

Ахборотни КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал имзоладилар. (ТАСС).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ — УМУМХАЛҚ ИШИ

(ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДАН)

23 апрелда область партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** «КПСС Марказий Комитети март Пленумининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари» тўғрисида доклад қилди.

Докладчи айтдики, партия ва бутун совет халқи ҳаётида КПСС Марказий Комитети март Пленуми алоҳида ўрин тутади. Бу Пленум КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг энг зарур чоралари тўғрисида»ги докладини муҳокама қилди ва қарор қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми колхозлар в совхозларга раҳбарлик қилишда сўнгги йиллар ичида йўл қўйилган жиддий нуқсонларни Ленинга хос ошкора ва дадиллик билан очиб ташлади, қишлоқ хўжалигининг оқсаш сабабларини чуқур анализ қилиб, уни ривожлантириш бўйича зарур тадбирларни белгилаб чиқди.

КПСС Марказий Комитети Президиуми томонидан ишлаб чиқилган ва Марказий Комитет Пленумида маъқулланган қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш шу соҳага сарфланадиган капитал маблағлар миқдорини анча кўпайтириш, маҳсулот тайёрлашни планлаштиришнинг янги принципиал тартибини жорий этиш, бир қатор асосий маҳсулотларнинг харид нархларини ошириш сингари иқтисодий тадбирлар колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг муваффақиятли тараққий этишида объектив шарт-шароит вужудга келтиради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Марказий Комитет март Пленумининг қарорига мувофиқ бир неча қарорлар қабул қилдилар. Бу қарорлар колхоз ва совхозларнинг маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришдан ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини давлатга кўпроқ сотишдан моддий манфаатдорликларини оширишга, уларнинг экономикасини мустаҳкамлашга қаратилгандир.

Апрель ойининг бошларида бўлиб ўтган республика партия активининг йиғилиши КПСС Марказий Комитети март Пленумининг якунларини муҳокама қилиб, Ўзбекистон партия ташкилотининг шу соҳада қиладиган ишларини белгилади.

Областимиз шаҳарлари ва районларида ҳам партия активлари, партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтди. Коммунистлар ва барча меҳнаткашлар ўз йиғилишларида Марказий Комитет Пленуми якунларини зўр кўтаринки руҳ билан муҳокама қилмоқдалар ва бу Пленумда белгиланган тадбирларни қизғин қўллаб-қувватлаётирлар.

КПСС Марказий Комитети ҳозир биздан бу йилнинг ўзидаёқ қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришни таъминлайдиган энг зарур чораларни амалга оширишни талаб этмоқда.

Областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳозирдаёқ бу йилнинг мўл ҳосили учун катта замин яратишга бутун кучларини сафарбар этмоқдалар. Колхоз ва совхозларда кишиларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги, ташаббускорлиги ошиб бормоқда. Шу туфайли асосий майдонларда чигит 10—12 иш кунидаёқ экиб бўлинди. Кўпчилик хўжаликларда ер жуда яхши ишланди, экиш сифати дуруст бўлди. Агрохимия илми ва илғор тажриба ютуқларини кенг жорий этган ҳолда иш олиб борилди.

Шу билан биргаликда ҳали областимизда чигит экиш планини бажара олмаган хўжаликлар ҳам йўқ эмас. Айрим район ва хўжаликлар чигит экилган майдонлар бўйича бултурги даражага етиб олганлари йўқ. Гап ана шу камчиликни тезда бартараф этишда қолган.

Экиш пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашнинг бошланиши холос. Ҳамма майдонларда чигитнинг бир текис униб чиқишини ва гектарларда ғўза керакли миқдорда қалинликда бўлишини таъминлаш энг муҳим вазифадир. Машъаллар тажрибасига суяниб ғўзани ишлашга киришиш керак.

Областнинг айрим районларида бу йил чигитни квадрат-уялаб кам экилди. Бу нуқсонни механик яганалаш йўли билан тўғрилаш мумкин. Шунга эришиш керакки, областнинг камида 85—90 процент майдонларида ғўза икки томонлама ишланадиган бўлсин. Ғўзани яганалаш мураккаб агротехника тадбирларидандир. Агрегатларнинг ишчи органларини бу ишга мослашда қиттак ноаниқликка йўл қўйиш хунук оқибатларга олиб келиши мумкин. Шу сабабли колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислари барча агрегатларни ўз вақтида тайёрлаб қўйишга эришишлари, ғўзани яганалаш ва букетлаш устидан қатъий назорат ўрнатишлари лозим.

Ўрта Чирчиқ райони колхоз ва совхозларининг ташаббуси эътиборга сазовордир. Район хўжаликлари ўз олдиларига ғўзага ишлов беришнинг биринчи босқичини 10—12 иш кунида бажариш вазифасини қўйдилар. Афсуски, ҳамма жойда ҳам ана шу муҳим агротехника тадбирининг ўз вақтида ўтказилиши қанчалик аҳамиятга эга эканлигини тушунишмаяпти ва оқсашга йўл қўйишмоқда.

Тупроқда намнинг камлиги ҳамда Оҳангарон ва Чирчиқ дарёларида сувнинг чекланганлигини ҳисобга олиб бу йилги шароитда суғоришни ўз вақтида ўтказиш ва сувдан оқилона фойдаланиш мўл ҳосил етиштиришда биринчи даражали аҳамият касб этади. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, агрономлар ернинг ҳолатини ҳисобга олиб пахта ва бошқа экинларни вақтида суғориш учун барча сув насосларини шайлаб қўйишлари зарур.

Барча агротехника тадбирларининг вақтида ва юқори сифатли ўтказиш ҳисобига пахта ҳосилдорлигини оширишга интилиш лозим. Бу гап аввало Бекобод, Бўка, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон ва Янгийўл районларига тааллуқлидир.

Ўртоқ Абдураззоқов қуйидагиларни таъкидлайди:

Ўтган йили областнинг пахта тайёрлаш планини жуда қисқа муддат ичида муваффақиятли бажаришида пахта териш машиналарини кенг қўлланиш катта аҳамиятга эга бўлди. Область хўжаликлари бу йил жуда кўп янги пахта териш агрегатлари оладилар. Шу сабабли ҳозирданоқ пахтани машинада йиғиб-териб олишга тайёргарликни бошлаб юбориш керак. Машиналар, прицеплар ремонтига тездан киришиш зарур. Район партия комитетлари механик-ҳайдовчи кадрларни тайёрлашни ўз қўлларига олишлари, механизаторларнинг малакасини ошириш бўйича қисқа муддатли курслар ташкил этишлари лозим. Шунга эришиш керакки, бу йил ҳар бир машинада энг камида 55—60 тоннадан пахта териб олайлик.

Докладчи таъкидлаб ўтадики, колхоз ва совхозларимиз зиммасига шаҳар аҳолисининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжини қондирмоқ учун сабзавот, мева, қовун-тарвуз ва қисман картошка етказиб беришдек катта вазифалар юклатилган. Галдаги вазифа шу йилнинг ўзидаёқ мева ва сабзавот етиштиришда кескин бурилиш ясашга эришишдан иборат. Областнинг сабзавоткор хўжаликлари баҳорги экиш ишларини муваффақиятли ўтказдилар, эртаги сабзавот ва картошка экиш майдони анча кенгайди. Аммо эътироф этиш керакки, айрим ўртоқлар шаҳар меҳнаткашларини сабзавот билан таъминлаш соҳасидаги ўз бурчларини яхши тушунмаяптилар. Оққўрғон, Янгийўл ва Юқори Чирчиқ районларида сабзавот экиш суст бормоқда. Айрим хўжаликларда, масалан, «Бўстонлиқ» совхози ҳамда Оржоникидзе районидаги «Правда» ва «Октябрь» колхозларида аҳвол айниқса чатоқ. Район ташкилотлари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари қишлоқ хўжалигининг бу муҳим тармоғига бўлган ўз муносабатларини ўзгартиришлари ҳамда давлатга сабзавот, мева, полиз экинлари сотиш соҳасида белгиланган планни кўрсатилган ассортимент бўйича вақтида сўзсиз бажарилишини таъминлашлари зарур.

Докладчи буғдой, арпа, маккажўхори экишнинг бориши ва шоли экишга тайёргарлик тўғрисида ҳам гапиради. Сўнг жамоат чорвачилигини ривожлантириш масалаларига тўхтайди. У айтдики, Пленум белгилаб берган тадбирларнинг амалга оширилиши чорвачиликни янада ривожлантириш соҳасида кенг истиқболлар очади.

Сўнгги йиллар мобайнида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича айрим дуруст натижаларга эришилди. Шундай бўлса-да, жамоат чорвачилиги ҳамон қишлоқ хўжалигининг қолоқ тармоғи бўлиб келмоқда. Областда, айниқса, Бўка, Янгийўл ва Юқори Чирчиқ районларида қўй, чўчқа, паранда сонининг камайиб кетишига йўл қўйилди. Ҳамон қорамоллар туёғи сезиларли равишда камайишда давом этмоқда. Уларни ички эҳтиёжлар учун ишлатиш ҳоллари рўй бермоқда. Кўпгина хўжаликларда чорвачилик маҳсулдорлиги паст даражада.

Янги шароитда, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархлари оширилган ва давлат томонидан колхоз ва совхозларга катта ёрдам кўрсатилаётган бир пайтда бундай оқсашга йўл қўйиш мумкинми? Биз «план бажарилмади» сўзининг ўз луғатимиздан чиқиб кетишини истар эдик.

Чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги муваффақиятларни мустаҳкам озуқа базаларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Область колхоз ва совхозларида тузилган комплекс чорвачилик бригада ва фермалари ўзларини оқлади. Бундай бригада ёки фермалар ихтисослашган звенолардан ташкил топади. Звенолар эса беда, маккажўхори ва бошқа озуқа етиштиришга ихтисослашадилар. Қоида тариқасида звено бошлиқлари қилиб тракторчилар тайинланиши зарур.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу йил қишлоқ хўжалигининг ана шу тармоғидаги аҳволни яхшилаш учун амалий тадбирларни ишлаб чиқишлари ва жорий этишлари, ниҳоят гўшт, сут ва тухум тайёрлаш планининг бажарилишини таъминлашлари зарур.

Пиллачилар ҳаётида долзарб кунлар бошланди. Бу йил пилла етиштиришни анча кўпайтиришимиз керак. Ҳар бир колхоз ва совхоз озуқа базасининг аҳволини ва бошқа шароитларни ҳисобга олган ҳолда қурт боқиш муддатларини белгилаб чиқиши ҳамда биринчи боқилган қурт ҳисобидан олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаши зарур.

1965 йилда областимиз олдида мураккаб ва масъулиятли вазифалар турибди. Қишлоқ меҳнаткашлари 315 минг тонна пахта, 252 минг тонна луб, 255 минг тонна сабзавот, картошка, полиз экинлари, 42 минг тонна мева ва узум, 37,5 минг тонна дон, шу жумладан 12 минг тонна шоли, 20 минг тонна гўшт, 52 минг тонна сут, 26 миллион дона тухум, 1251 тонна пилла, 1110 тонна жун ва бошқа маҳсулотлар етиштиришлари ҳамда давлатга сотишлари лозим. Ҳаммаси бўлиб областимиз бу йил давлатга қарийб бир миллион тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиши зарур. Бу вазифаларни муваффақиятли бажарсак КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига амалий жавобимиз бўлади.

Партия қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг туб масалаларини ҳал қилган ҳозирги пайтда ҳамма нарса кадрларга, уларнинг омма ўртасида олиб борадиган сиёсий ва ташкилотчилик ишига, қишлоқ меҳнаткашларининг ўзларига берилган имкониятлардан қай даражада қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун фойдаланишига боғлиқ.

Бу соҳадаги энг асосий вазифаларимиздан бири қолоқ участкаларни тажрибали кадрлар билан мустаҳкамлаш, деҳқончиликда хўжалик ҳисобида ишлайдиган механизациялашган звенолар, чорвачиликда комплекс бригада ва фермалар фаолиятини яхшилаш асосида иш ҳақи тўлашнинг янги формаларини жорий этишдан иборат.

Ўтган йили механизациялашган звенолар пахтадан юқори ҳосил етиштириш ва уни муваффақиятли йиғиб-териб олишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Бу йил пахтачилик, ғаллачилик, сабзавотчилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ташкил этилган механизациялашган звенолар сони тўрт мингга етди. Галдаги вазифа бу звеноларга яқиндан ёрдам бериш, звено раҳбарларининг ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишини ташкил этишдан иборат.

Областимизда кўплаб мўл ҳосил усталари бор. Бўка районидаги Тельман номли колхоздан Ҳакимполвон Қодиров ва Тимирязев номли колхоздан Мария Ковалева, Янгийўл районидаги Ленин номли колхоздан Нормирза Эшов, Охунбобоев номли колхоздан Аҳмад Пўлатов ва Турсуной Раимова, Киров номли колхоздан Турсуной Охунова, «ЎзССР беш йиллиги» совхозидан Мустафо Чачи ва Маҳмуд Динаев, Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозидан Таласбой Ғазотов, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозидан Анвар Эгамназаров, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозидан Ли Ен Хва, Бекобод районидаги «Чаноқ» совхозидан Абдуназар Валиев, Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхоздан Мутал ота Қаюмов ва бошқалар шулар жумласидандир. Район партия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари уларнинг тажрибалари ва билимларини ёш ишлаб чиқариш командирларига, механизациялашган звеноларнинг бошлиқларига ўйишлари зарур. Саноатда якка тартибда ва группа бўлиб ёш ишчиларни ўқитиш методи ўзини оқлади. Бу тажрибани қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ҳам кенг жорий этмоқ керак.

1965 йилда колхоз ва совхозларнинг иқтисодий кўрсаткичларини янада яхшилашга эришмоғимиз лозим. Областнинг пахтакор хўжаликларида барча бригада ва звенолар бутунлай хўжалик ҳисобида ишлашга кўчдилар. Бироқ қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларида хўжалик ҳисобини жорий этиш соҳасидаги аҳвол бундан ёмон! Бу йил хўжаликнинг барча соҳаларида, шу жумладан озуқа экинлари етиштиришда ҳам хўжалик ҳисобини тўла жорий этиш керак.

Область хўжаликларида меҳнат унумдорлиги анча ошди. 1964 йилда пахтачиликдаги ҳар бир ходимнинг меҳнат унумдорлиги 1963 йилдагига нисбатан 12,5 процент, иқтисодий жиҳатдан қолоқ колхозларда эса 32 процент ўсди. Чорвачилик ва сабзавотчиликда ҳам меҳнат унумдорлигининг сезиларли даражада ўсиши кутилмоқда. Аммо биз мавжуд резервлардан яхши фойдаланмаяпмиз.

Умумдавлат, умумхалқ мулки бўлган суғориладиган ерлардан самаралироқ фойдаланишни таъминлаш муҳим аҳамиятга эга. Бу ерлардан иложи борича кўпроқ ҳосил олишга эришиш зарур.

Колхоз ва совхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кучларини ўстиришнинг муҳим шартидир. Шу муносабат билан қишлоқ хўжалик артели Уставига риоя қилишга эътиборни кучайтириш, колхозларни бошқаришда демократик асосларни мустаҳкамлаш лозим.

Докладчи КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларини амалга ошира бориб қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши моддий-техника базасини мустаҳкамлаш Тошкент области қишлоқ хўжалиги барча тармоқларини механизациялаштириш савиясини кескин яхшилаш имкониятини беради, деб қайд қилади.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси ходимлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари шуни яхши билиб олишлари керакки, давлат томонидан бериладиган катта техника ёрдами қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиш тўғри йўлга қўйилганида, уларни ремонт қилиш ва сақлаш ишларига яхши аҳамият берилганидагина катта фойда келтиради. Лекин шуни айтиш керакки, бу соҳадаги ишлар ҳали қониқарли эмас. Колхоз ва совхозларга техника хизмати кўрсатиш ишларини тубдан яхшилаш учун зарур чора ва тадбирларни кўриш керак.

Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари қишлоққа катта ёрдам бермоқдалар. Саноатчиларимиз КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорига мувофиқ қишлоқ хўжалик эҳтиёжларини қондиришга катта эътибор беришлари лозим. Шаҳар партия ташкилотлари барча қишлоқ хўжалик заказларининг сўзсиз ва юқори сифатли бажарилишини таъминлаш учун курашишлари керак.

Областнинг машинасозлик заводлари «Узсельхозтехника» корхоналари ремонт базасини мустаҳкамлаш учун оталик ёрдамини кучайтиришлари, бунда улар илғор технологияни жорий қилиш ва ремонтнинг поток методини ташкил қилишга катта аҳамият беришлари, шунингдек ремонт устахоналари учун малакали кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашга ҳам ёрдам беришлари керак бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалигини бундан буён янада кескин ривожлантиришга қаратилган тадбирларида қишлоқ хўжалик фанининг ролига катта аҳамият берилади. Областда ишлаб чиқаришга илғор фан ютуқлари ва ишлаб чиқариш усулларини моҳирлик билан жорий қилаётган илмий ходимлар коллективлари оз мунча эмас.

САМИИС ходимлари катта иш олиб бормоқдалар. Ўсимликларнинг экспериментал биологияси институти коллективи ҳам мақтовга сазовор ишлар қилмоқда. СоюзНИХИ, Шредер номли институт, чорвачилик институти ва бошқа бир қатор илмий ташкилотларнинг коллективлари ҳам қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш ишига самарали ёрдам бермоқдалар.

— Биз, — дейди ўртоқ Абдураззоқов, — ГСКБ конструкторлари, САИМЭ олимлари коллективлари, сабзавотчилик ва полизчилик институти, ўсимликларни ҳимоя қилиш институт коллективларига мурожаат қилиб, сизлар ҳам ана шу илғор коллективлардан ўрнак олинг, ишлаб чиқариш билан мустаҳкам алоқада бўлинг, деб мурожаат қиламиз.

КПСС Марказий Комитети октябрь, ноябрь (1964 йил) ва март (1965 йил) Пленумлари партия ва давлат ҳаёти ленинча принципларининг нақадар барқарор эканлигини яна бир бор таъкидлади. КПСС Марказий Комитети март Пленуми барча партия, совет, хўжалик, комсомол ва касаба союз органлари ишини қайтадан қуриш ни ва уларнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришдаги роли ва жавобгарлигини оширишни талаб этди.

Ана шу муносабат билан биз ҳаммамиз коллектив раҳбарлик принципларига қатъий амал қилинишини таъминлашимиз, принципиал аҳамиятга эга бўлган масалаларни ҳал қилишда субъективизмга йўл қўймаслигимиз, бюро ва пленумларнинг ролини оширишимиз, партия ички демократиясини ривожлантиришимиз, топширилган иш учун юксак жавобгарлик ва масъулият ҳиссини тарбиялашимиз керак.

Ҳозирги пайтда областимиз қишлоқларидаги бошланғич партия ташкилотлари ҳисобида 25 минг коммунист бор. Улардан тўртдан уч қисми бевосита ишлаб чиқариш билан шуғулланади. Бу қишлоқдаги партиясиз меҳнаткашлар оммасини улкан ишларга рағбатлантира оладиган катта кучдир.

Кўпгина партия ташкилотлари кейинги вақтларда қишлоқ меҳнаткашлари орасида олиб борадиган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини сезиларли даражада яхшиладилар. Колхоз-совхоз ишлаб чиқаришининг барча соҳаларида уларнинг таъсири сезилиб турибди.

Бу жиҳатдан Янгийўлдаги «Интернационал» колхози партия ташкилоти (секретари ўртоқ Шукуров)нинг иши диққатга сазовордир. Бу колхоз кўп йиллардан буён райондаги иқтисодий жиҳатдан энг қолоқ хўжаликлардан ҳисобланиб келарди. Партия ташкилоти колхоз правлениеси ва унинг раиси ўртоқ К. Мамедов билан биргаликда иш олиб бориб, кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш масаласига алоҳида эътибор берди. 15 бригадирдан 10 таси ёш, ишнинг кўзини биладиган ташаббускор ходимлар, тажрибали механизаторлар билан мустаҳкамланди. Звено бошлиқлари ҳам ёш ва ғайратли пахтакорлардан танлаб олинди. Эришилган натижа жуда қувончли бўлди.

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», Калинин районидаги «Коммунизм», Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозлари, «ЎзССР беш йиллиги», 1- «Далварзин», «Қорасув» совхозлари ва бошқа кўпгина хўжаликларнинг партия ташкилотлари ҳам ўз ишларини моҳирлик билан ташкил этиб, катта натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Лекин эътироф қилиш керакки, кўпгина колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг ишлари ҳали ҳозирги ўсиб бораётган талабга жавоб бермайди. Жумладан «Победа» колхози ва 1- «Пискент» совхози партия ташкилотларининг ишлари қониқарсиздир, улар маъмуриятнинг хўжалик фаолияти устидан жуда суст ва ёмон назорат қилмоқдалар, колхозчиларнинг куч ва ғайратини қолоқликни бартараф этишга сафарбар эта олмаётирлар.

Партиявий ишнинг услуб ва методларини узлуксиз такомиллаштира боришимиз, буйруқбозлик, маъмуриятчилик, дабдабабозлик, шовқин-сурон кўтариб ишлаш сингари ҳолларнинг ҳар қандай кўринишига барҳам беришимиз керак.

Ҳар қандай ишнинг муваффақиятини одамлар ҳал қилади. Шунинг учун партия, совет касаба союз органлари, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларида қайд қилиб ўтилганидек, қишлоқ меҳнаткашларининг маданий ва маиший эҳтиёжларини қондириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб боришлари, уларнинг турмуш шароитини, фаровонлигини йилдан-йилга яхшилаш, шинам клублар, болалар муассасалари, кутубхоналар, мактаблар, магазинлар қурилишини йўлга қўйиш чораларини кўришлари керак.

Қишлоқ меҳнаткашларини маданий-маиший турмушини ҳар тарафлама яхшилаш, ўтмиш сарқитларига барҳам бериш — бу колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини юксалтиришнинг қудратли воситасидир. Буни ҳеч вақт эсдан чиқармаслик керак.

— Ҳеч бир шубҳа йўқки, — дейди докладчи ўз сўзининг охирида, — область меҳнаткашлари партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигига амалий иш билан жавоб берадилар. Дўстлар, ҳамкорликда меҳнат қилайлик, барча резерв ва имкониятларни ишга солайлик. Бу йил ҳам жонажон Тошкент областимизнинг пахта тайёрлаш плани ва социалистик мажбуриятини биринчи бўлиб бажарганлиги ҳақида Ватанга рапорт бериши учун куч ва ғайратимизни аямасдан ишлайлик. Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлат ва халқ олдида бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотишда ҳам қарздор бўлиб қолмайдилар.

Саноат ходимларига келганда шуни айтиш керакки, қурилиш, транспорт ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам биз етти йилликнинг охирги йилида ҳамма соҳалар бўйича олинган план ва белгиланган тадбирлар сўзсиз бажарилади деб ишонамиз.

Биринчи бўлиб Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. Мираҳмедов** сўз олди.

— КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига жавобан, — дейди у, — район партия ташкилоти дастлабки кунлардачоқ меҳнаткашлар оммаси ўртасида тушунтириш ишларини қизитиб юборди. Агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар, пропагандистлар март Пленуми қарорларининг моҳияти тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Улар партия ва ҳукуматимизнинг оталарча ғамхўрлигига жавобан, қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш учун нималарга эътибор бериш кераклигини тушунтирмоқдалар. Колхозчилар, совхоз ишчиларининг мажлисларида пахта, гўшт, сут етиштиришни кўпайтиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгилаб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига биноан, давлат харид нархларининг оширилиши ва бошқа енгилликлар қишлоқда маданий-маиший шароитларни янада яхшилаш учун янги имкониятлар яратади. Эндиликда ҳозирги замон типидаги болалар боғчалари ва яслилари қуриш ишига астойдил киришиш керак.

Одатда колхозларнинг марказий жойларида яхшигина жиҳозланган клуб, магазинлар, сартарошхоналар бўлади. Лекин шуни унутмаслигимиз керакки, ҳозирги колхозлар илгариги 6—8 ва ҳатто 10 қишлоқ хўжалик артели базасида ташкил этилган. Демак шундай экан, марказий участкаларга ҳадеб эътибор беравермасдан колхознинг узоқдаги участкаларида ҳам маданий-маиший объектлар қурилишига аҳамият бериш муҳим вазифадир.

Бу жиҳатдан Охунбобоев номли колхоз правлениеси партия ташкилоти амалга ошираётган ишлар ибратлидир. Бу колхозда биринчи навбатда узоқ участкаларда маданий-маиший шароитни яхшилашга эътибор берилмоқда. Масалан, бир ярим мингдан ортиқ аҳоли яшайдиган «Учқун» участкасида маиший комбинат қурилди. Маиший комбинатда 400 жойга мўлжалланган томоша зали ва киноустановка, кутубхона, дам олиш хонаси, медицина пункти, чойхона, сартарошхона, магазин, омбор бор. Колхоз яна иккита участкада бу йил ана шундай комбинат қурмоқда.

Район меҳнаткашлари март Пленуми қарорларини бажара бориб, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга эришмоқдалар. Бу йил ҳосилдорликни ошириш ҳисобига кейинги олти йил ичида районнинг давлатдан қолган қарзини қоплаш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Шундан сўнг минбарга «Бўка» совхозининг директори **М. Живодеров** кўтарилади.

— Узоққа мўлжалланган планларнинг белгилаб қўйилиши, — дейди у, — бир қатор қишлоқ хўжалик экинлари ва чорвачилик маҳсулотлари харид нархининг оширилиши, пландан ташқари топширилган маҳсулотнинг харид қилиш системаси қишлоқ меҳнаткашларининг ташаббус кўрсатиб, ишонч билан меҳнат қилишлари учун шароит яратиб беради.

Ўтган йили биз пахта, ғалла, қовун-тарвуз топшириш планларини анча ортиғи билан бажардик. Лекин планни асосан бажарган бўлсак ҳам совхоз давлатга зиён келтирди. Бу аҳволни нормал деб бўладими?

Совхозимиз пахтачилик билан шуғулланаётганига етти йил бўлди. Суғориладиган майдон аста-секин кенгайиб боряпти. Лекин суғориш тармоқларини яхшилаш соҳасидаги ишлар бизни қаноатлантирмайди. Каналларда инженерлик иншоотлари йўқ. Ерни капитал текислаш ҳам амалга оширилмаяпти. Шунинг учун ҳам мана уч йилдирки, суғориладиган ерларимизни шўр босиб кетяпти. Коллектор ва зовурларсиз шўр ювиш эса кутилган натижани бермаяпти, аксинча, ернинг аҳволини ёмонлаштирмоқда. Шунинг учун ҳам биз шўрланишнинг олдини олиш учун 177 минг кубометр ҳажмда мелиорация ишлари олиб борилишида ёрдам берилишини сўраймиз.

Совхозни техника билан таъминлашда ҳам кўп камчиликлар бор. Кейинги икки йил ичида совхознинг иккита бўлимида устахоналар қурилди. Иккита бўлимдаги устахона маълумотда тайёр объект деб кўрсатилади. Лекин уларда биронта станок йўқ. Шундай бўлгач, қандай қилиб уларни устахона дейиш мумкин? Бунда Министрлик ва область қишлоқ хўжалик бошқармасининг ҳам айби бор. Ахир, хўжаликнинг техника базасини яхшилашга шундай муносабатда бўладиларми?

Ўртоқ Живодеров шаҳарликларнинг оталик ёрдамини яхшилаш зарурлиги ҳақида гапириб, айниқса маданий-маиший ишларни ташкил этишда уларнинг кўмагидан фойдаланиш муҳим аҳамиятга эга, деб қайд қилади.

Сўз Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Х. М. Хўжаевга** берилади. Нотиқ айтдики, район саноат корхоналари кўплаб қишлоқ хўжалик техникаси ишлаб чиқармоқдалар. Район меҳнат аҳли оғир иш жараёнларини механизациялаш соҳасида деҳқонларга амалий ёрдамни кучайтириш КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ этишдаги ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Бу йил район корхоналари қишлоқ учун маҳсулот ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришлари, минглаб пахта териш машиналари, кўп миқдорда погрузчиклар, транспортерлар ва бошқа хил техника турларини етказиб беришлари зарур.

Бироқ эътироф этиш керакки, агар район партия комитети конструкторлик бюролари фаолиятига эътиборни кучайтирганларида, уларнинг ишидаги камчиликларни вақтида кўрсатиб берганларида, бу соҳадаги натижалар дурустроқ, салмоқлироқ бўлур эди.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **М. Убайдуллаева** ўз сўзини сабзавот, картошка, полиз экинлари ва чорвачилик маҳсулотларини кескин кўпайтириш масалаларига бағишлади.

— Шаҳарликлар, — деди нотиқ, — биздан қиш ва эрта баҳор пайтларида ҳам сабзавот талаб қилишга ҳақлидирлар. Бу эҳтиёжни қондириш учун замонавий юксак талабларга жавоб бера оладиган теплица хўжалигига эга бўлишимиз зарур. Мавжуд 13 та йирик теплицани баъзан баланд овоз билан комбинат ҳам деб аташади. Ваҳоланки уларнинг умумий майдони 1,3 гектарни ташкил этади, холос. Шулардан иккитасигина газ билан, қолганлари эса кўмир ёки суюқ ёнилғи билан иситилади. Теплицадан олинаётган маҳсулотларнинг таннархи қиммат, шу туфайли бу теплицалар ўзини қопламайди, хўжаликка зиён келтиради.

Сабзавот етиштиришни кўпайтириш ва таннархини арзонлаштиришнинг муҳим воситаларидан бири шу соҳани механизациялашдир. Бироқ сабзавотчилик хўжаликларини етарли миқдорда техника билан таъминлашни ҳеч ким ўйламаяпти. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, сабзавот-полиз экинлари ва картошка илмий-текшириш институти, конструкторлик бюролари қуруқ гапдан кўра сабзавотчиликни механизациялаш учун амалий ишга ўтсалар, дуруст бўлур эди.

Қишлоқ меҳнаткашлари ҳақида ғамхўрлик — маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учун курашдаги муваффақиятнинг зарур шартидир. Шаҳар атрофидаги «Бўзсув», «Назарбек» ва «Тошкент» сабзавоткор совхозларида ишчилар ва хизматчиларнинг уй-жой шароитини тездан яхшилаш керак. Бу масала йилдан-йилга ҳал қилинмай пайсалга солиб келинмоқда. Уч йил муқаддам «Назарбек» совхозида 100 ва «Бўзсув» совхозида 120 квартирали уй қурилиши ҳақидаги қабул қилинган қарор ҳануз бажарилгани йўқ.

Бекобод районидаги «Победа» колхозининг раиси ўртоқ **Э. Хатамов** актив йиғилиши қатнашчиларига қишлоқ хўжалик артелининг қолоқликдан чиқиб олиш, хўжаликни кўтариш, экономикани мустаҳкамлаш соҳасида кўраётган тадбирлари ҳақида гапириб берди. Бу хўжалик областда ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажара олмаган ягона колхоздир. Эндиликда колхоз раҳбарлари янгиланди. 1965 йилда мўл ҳосил етиштириш учун тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Мустаҳкам механизациялашган звенолар тузилди, комплекс механизацияни жорий этиш, минерал ва маҳаллий ўғитлардан оқилона фойдаланиш тадбирлари белгиланди. Пахтакорлар графикда белгиланган муддатда чигит экишни тугалладилар. Демак, биринчи меҳнат ғалабаси қўлга кирди. Барча участкалардаги колхозчилар пахта ва бошқа хил маҳсулот етиштиришни кўпайтириш йўлида шижоат билан ишламоқдалар.

— Оққўрғон районининг пахтакорлари, — дейди Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи ўртоқ **А. Сойинбназаров**, — КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларига амалий иш билан жавоб бериб пахта етиштиришни кўпайтиришнинг янгидан-янги резервларини ишга солиш учун курашмоқдалар. Барча хўжаликларда чигит яхши тайёрланган ерларга эрта муддатларда экиб олинди. Эндиликда асосий вазифа чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза парваришини кучайтириб юборишдан иборат.

Колхоз ва совхозлар чорвачиликнинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш юзасидан бир қатор ишларни қилмоқдалар. Энг яхши ерларга маккажўхори экиляпти. Беда парвариши яхшиланмоқда. Ҳар гектар ердан кам деганда 70 центнердан беда ҳосили олинади.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга муваффақиятли тадбиқ қилиш учун биринчи навбатда мавжуд камчиликларини тугатиш муҳим аҳамиятга эга. Планлаштириш соҳасида анча камчиликлар бор эди. Масалан, хўжаликларга минерал ўғит ажратишда улар оладиган ялпи ҳосил ҳисобга олинмасди. Ўтган йили район колхозлари ва совхозлари 71 минг тонна пахта етиштирдилар. Демак, шунча миқдорда пахта етиштирилган экан, ер анча озуқа элементларини сарф қилиб юборган. Лекин бу йил эса бизга 60 минг тонна пахта ҳисобидан ўғит беришни планлаштиришибди. Умумий овқатланиш учун квартал гўшт топширишни планлаштиришда ҳам хўжаликларга кўпроқ мустақиллик бериш керак.

«Қизил Ўзбекистон» колхозининг бригадири ўртоқ **А. Эгамназаров** ўз бригадаси аъзолари март Пленуми қарорларига жавобан қандай иш олиб бораётганликларини ҳикоя қилиб берди. Ўтган йили 37 центнердан ҳосил олган бу бригада бу йил 45 центнер учун курашмоқда. Чигит яхши ўғитланган ерларга квадрат-уялаб қисқа муддатда экиб олинди. Ҳозир барча майдонда яшил квадратлар пайдо бўлди. Механизаторлар биринчи культивацияга киришдилар. Ғўзани бир йўла эрта озиқлантириб кетмоқдалар.

— Қишлоқ хўжалигини кескин ривожлантириш учун бошланган курашда илмий-текшириш муассасаларининг ҳам роли катта, — дейди Союз НИХИ партия ташкилотининг секретари ўртоқ **А. А. Оборотов**. — Пленум қарорига биноан, биз 1966—1970 йилларга мўлжалланган илмий-текшириш ишлари тематик планини қайта кўриб чиқдик. Назарий масалаларни ўрганишни кенг йўлга қўйишга алоҳида эътибор бердик.

Ўртоқ Оборотов ишлаб чиқаришга фан ютуқлари ва илғор тажрибани жорий қилишнинг аҳамияти катта эканлигини қайд қилар экан, республика областларида, шу жумладан Тошкент областида СоюзНИХИ томонидан текширилиб яхши синовдан ўтказилган тадбирлар ишлаб чиқаришга жуда сустлик билан жорий қилиняпти, деди. Масалан, ғўзага экиш олдидан унча кўп бўлмаган миқдорда азот ва фосфор бериш, калий ўғитларидан фойдаланиш кенг йўлга қўйилмаяпти, ваҳоланки, бу тадбирлар ҳосилдорликни оширишни таъминлайди, ғўзанинг вильт касали билан оғришини камайтиради ва ҳоказо.

Нотиқ механизациялашган пахтачилик звеноларининг яхши ҳислатлари ҳақида ибратли гапларни айтди. Ўтган йили институтда нарядсиз ишлайдиган ана шундай звенолардан битта бор эди, бу йил уларнинг сони 7 га етди, улар учун 285 гектар ер ажратиб берилди. Бу звеноларда киши бошига 4,5 дан 7,2 гектарчага ер тўғри келади. Бундай звеноларнинг ишини диққат билан ўрганиб чиқиш шуни кўрсатдики, уларда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш туфайли моддий манфаатдорлик бир-бирига мувофиқлаштириб олиб борилади.

Янгийўл район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Т. Усмонов** КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини амалга ошириш юзасидан Янгийўл қишлоқ меҳнаткашлари ўртасида қандай ташкилотчилик ишлари олиб борилаётганлигини гапириб беради. Янгийўл районининг колхозчилари ва совхоз ишчилари далаларда, ферма ремонт устахоналарида фидокорона меҳнат қилиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга эришмоқдалар.

Тошкент области партия активи йиғилиши ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзолари **В. Г. Ломоносов** ва **М. М. Мусахонов** ўртоқлар иштирок этдилар.

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ қилишга қаратилган қарор қабул қилди.

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ КЎРИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Маълумки, ҳозир бутун мамлакатимизда халқ университетларининг Бутуниттифоқ жамоат кўриги ўтказилмоқда. Ана шу кўрикда областимизда ишлаб турган халқ университетлари ҳам иштирок этиб, мукофотли ўринлардан бирини ишғол этиши учун қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

Яқинда халқ университетлари кўригини ўтказувчи область кўрик комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда «Билим» жамияти Тошкент шаҳар ташкилотининг масъул секретари, Г. Ф. Любимов, Чирчиқ шаҳар халқ университетлари кўригини ўтказувчи комиссия раисининг ўринбосари А. М. Бизер, Ўрта Чирчиқ район халқ университетлари кўригини ўтказувчи комиссия раиси Файзиев ўртоқларнинг ахборотлари тингланди. Улар шаҳар ва районларда бу муҳим тадбир қандай ўтаётганлиги, кўрикка тайёргарлик даврида халқ университетлари тармоғи ва тингловчилар сони кўпаяётганлиги, машғулотлар олиб боришнинг янги, самарали формалари жорий этилаётганлиги ҳақида гапириб бердилар. Йиғилишда Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг проректори, қишлоқ хўжалиги билимлари халқ университетлари советининг раиси А. А. Калдаев, область кўрик комиссиясининг аъзоси доцент Н. А. Копустянский «Билим» жамияти Оҳангарон шаҳар ташкилотининг раиси Фишман ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Шаҳар ва районларда ҳозир иш олиб бораётган кўрик комиссиялари бу тадбир якунланиб бўлганидан кейин ҳам жойлардаги халқ дорилфунунларининг ишини яхшилашга ёрдам берувчи, энг яхши тажрибаларни оммалаштирувчи штаб бўлиб қолиши керак, деган жуда фойдали фикр ўртага ташланди йиғилишда. Шунингдек, тегишли ташкилотлар ўз соҳаларига тааллуқли бўлган университетлар иши билан мунтазам шуғулланишлари лозим, «Билим» жамияти ташкилотлари эса халқ университетлари фаолиятини координация қилиб туриши керак. Шунингдек, халқ университетлари фаолиятининг амалий натижаси, уларни тамомлаб чиққан кишилар олган билимларини ҳаётда қай даражада қўллаётганликлари масаласи ҳам эътибордан четда қолмаслиги керак.

Комиссия йиғилишида Тошкент область партия комитетининг секретари Х. Р. Мусахонова қатнашди.

РСДРП III СЪЕЗДИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА

БИРИНЧИ БОЛЬШЕВИСТИК СЪЕЗД

РСДРП нинг III съезди 1905 йил 25 (12) апрелда Лондонда ўз ишини бошлади. Бу съезд биринчи рус революциясининг ривожланишига, пролетариат кучларининг демократия учун, чоризмга қарши курашга бирлашувида катта роль ўйнади. Ўша маҳалда Россия пролетариати ўз олдига қўйган ва 1917 йилда муваффақиятли ҳал этган тарихий вазифалар ҳозир ҳам кўпгина мамлакатлар ва халқлар учун актуал ҳисобланади.

РСДРП III съездининг энг буюк аҳамияти шундаки, у буржуа-демократик революциясида партиянинг стратегия плани ва тактикасини белгилаб берди, самодержавиега қарши курашда пролетариат бирлигини таъминлаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилди, оппортунизмга кескин зарба берди. Бу съезд Росия пролетариатининг янги типдаги партия — жанговар, революцион, марксча-ленинча партия учун курашининг энг муҳим босқичларидан бири бўлди. Съездда пролетариат кураши восита ва методларининг ишлаб чиқилиши, курашнинг пировард мақсадларини кўрсатиб бериш, партия ички ҳаётининг ташкилий асосларини мустаҳкамлаш 1905—1907 йил революцияларида ишчилар синфининг авангардлик ролини таъминлади.

* * *

В. И. Ленин ва унинг сафдошлари (большевиклар) реформадан кейинги Россиядаги социал-иқтисодий қарама-қаршиликларни чуқур илмий анализ қилиб, мамлакатда революцион портлаш рўй бериши мумкинлигини олдиндан кўрдилар. Чоризмнинг осиёча диспотизми, империалистик босқичга кирган ва секин ривожланаётган капитализм, феодал-крепостной сарқитлар ҳукмронлиги, рус-япон уруши ва 1900—1903 йиллардаги иқтисодий кризис натижасида авж олиб кетган даҳшатли эксплуатация ва халқ оммасининг қашшоқлиги — ана шуларнинг ҳаммаси революцион ситуациядан дарак берарди.

Революция бошланиб кетган тақдирда партия кучларини омма курашига раҳбарлик қилишга сафарбар этиш, уларга рўй бераётган воқеалар маъносини тушунтириб бериш зарур эди. Синфий кураш фронтини кенгайтириш учун деҳқонлар, армия ва флотни революция томонга оғдириб олиш, демократиянинг барча кучларини чоризмни ағдариш учун курашга уюштириш талаб қилинади. Монархиянинг тугатилиши ва демократик республиканинг курашиб қўлга киритилиши пролетариатга бевосита социализм учун кураш йўлини очарди. Шу муносабат билан В. И. Ленин революциянинг ривожланиши социал-демократияга шундай талабларни қўядики, бундай талабларни тарих демократик тўнтариш даврида ишчилар партияси олдига ҳеч қачон ва ҳеч қаерда қўймаган, деб кўрсатди.

Партия II ва III съездлар орасида кризисни бошдан кечирганлиги туфайли вазият анча мураккаблашган эди. Тор-мор келтирилган экономистлар ўрнини эгаллаб олган меньшевиклар ишда тўгаракчилик ва кустарчиликни қайта тикладилар, партия интизомини буздилар, РСДРП III съездининг чақирилишига ҳар қандай йўллар билан қаршилик қилдилар.

Лондонга ҳаммаси бўлиб 29 та тўла ҳуқуқли маҳаллий комитетнинг 21 тасидан ҳал қилувчи овоз билан 24 делегат борди. Таклиф этилганлигига қарамай меньшевиклар съездга келишмади, улар Женевада ўз конференцияларини чақириб, бутун партияга ўзларини яна бир бор қарама-қарши қўйдилар. РСДРПнинг III съезди биринчи большевистик съезд бўлди.

Съезд арафасида Россиядаги онгли пролетариат партияси олдида учта асосий масала турарди, деб ёзди В. И. Ленин. Булар биринчидан партия кризиси тўғрисидаги, иккинчидан партияни ташкил этиш формасига тааллуқли бўлган анча муҳимроқ масала, учинчидан тактика тўғрисидаги бош масалалардан иборат эди.

Съездга тайёргарлик кўрар экан, Ленин асосий тактика қондаларини, шунингдек съезд ишининг барча асосий масалалари бўйича қарор лойиҳаларини тайёрлади.

Съезд партиянинг революциядаги энг муҳим вазифаларини, унинг пировард мақсадини муҳокама қилиб, қуйидаги стратегик планни белгилади: ишчилар синфи деҳқонлар билан иттифоқда, либерал буржуазияни нейтрал қилиб, буржуа демократик революциясини тўла ғалабагача олиб бориши ва шу билан социалистик революция учун йўл очиши керак. Фақатгина самодержавиега қарши курашда энг қатъий синф бўлган пролетариат раҳбарлигидагина деҳқонлар ер олишлари, крепостнойликнинг қолдиқларини тугатиш мумкинлиги большевикларга равшан эди.

Россиядаги ишчилар ҳаракати қуролли қўзғолонни кун тартибига қўяётганлигини ҳисобга олиб, партия III съезди қўзғолонни умумсиёсий жиҳатдан тайёрлаш билан бир қаторда, уни дарҳол ташкил этиш шиорини ҳам олға сурди.

Шу муносабат билан партия ташкилотларига пролетариатни қуроллантириш учун қатъий тадбирлар кўриш, қуролли қўзғолон планини ишлашга киришиш ва унга бевосита раҳбарлик қилишни таъминлаш таклиф этилди.

Бироқ марксчи-ленинчилар урушни ҳеч қачон революциянинг зарур шарти деб ҳисобламаганлар. Аммо XX аср бошларидаги Россияда халқ иродасини бостиришнинг ҳамма воситаларига эга бўлган чоризмни қуролли қўзғолонсиз ағдариб бўлмас эди. Реакция ҳужумини тўхтатиб турадиган социалистик система давлатлари мавжуд бўлган ҳозирги шароитда уруш ва революция нисбатлари масалалари бошқача ҳал этилади. Коммунистик ва ишчи партиялар революциянинг ҳам тинч, ҳам нотинч формаларини тан оладилар. Бу масала тамоман конкрет вазиятга, реакция кучларининг қаршилиги даражасига боғлиқдир.

РСДРП III съезди ўз қарорларида ғалабали қўзғолон натижасида Вақтли революцион ҳукумат тузилиши керак, бу ҳукумат ўз социал моҳияти билан пролетариат ва деҳқонларнинг революцион демократик диктатураси, уларнинг революциядаги иттифоқи тимсоли бўлади деб кўрсатди. Шу масала бўйича ўз докладида В. И. Ленин қулай шарт-шароитлар бўлиб қолганида социал-демократлар ана шу ҳукуматга киришлари керак, деб таъкидлади. Шундай қилиш ҳукуматда ишчилар синфининг мустақиллигини таъминлаган, контрреволюциянинг эски тартибларни қайтаришга муқаррар уринишига зарба берган бўлур эди. Шунингдек халқ қуролланган шароитда республика эълон этилиши ва демократик ўзгаришлар қилишни тезлаштириш учун ҳукуматга «пастдан» тазйиқ ўтказиш зарур.

Съезд революцияда деҳқонлар ҳаракатига катта эътибор берди. Бу масала юзасидан резолюция лойиҳасини асослаб Ленин шундай деган эди: «Энди деҳқонлар ҳаракати навбатдаги кун тартибга қўйилди, шунинг учун пролетариат партияси бу ҳаракатни ҳар қандай йўл билан қўллаб-қувватлайди ва сира чегаралаб қўймайди, деб расмий равишда айтиши керак».

Шундай қилиб, РСДРП III съездида белгиланган тактика йўли бутунлай буржуа-демократик революция ғалабаси ва социалистик революцияга ўтиш учун шарт-шароитлар яратишга мўлжалланган эди. Большевиклар тактикаси меньшевиклар томонидан Женева конференциясида илгари сурилган тактикага тубдан қарама-қарши эди. Меньшевиклар чоризмни ағдариш ўрнига уни бирмунча «яхшилаш»ни, революцияда пролетариатнинг гегемонлиги ўрнига либерал буржуазия гегемонлигини, Вақтли революцион ҳукумат ўрнига давлат думасини таклиф этдилар.

Большевиклар партиянинг ташкилий асосларини мустаҳкамлашга қатъий талабгор бўлиб чиқдилар. Съезд партия Уставининг биринчи параграфини ленинча иборада тасдиқлади, илгари мавжуд бўлган Марказий Комитет, Марказий Орган ва партия Совети ўрнига ягона раҳбарлик қилувчи Марказий Комитетни сайлади. «Искра»нинг оппортунистик йўлини назарда тутиб, съезд Марказий Комитетга янги орган, «Пролетарий» газетасини тузиш вазифасини топширди. Бу газетанинг редактори этиб В. И. Ленин тайинланди.

РСДРПнинг III съездида муҳокамага сазовор бўлган биринчи рус революцияси проблемалари антиимпериалистик, антифеодал, демократик революциялар ғалабаси учун озодлик кураши олиб бораётган революцион партияларнинг ҳозир ҳам диққат марказида турибди. Тинчлик, демократия учун кураш, монополиялар ҳукмронлигини чеклаш учун кураш капиталистик мамлакатлар меҳнаткашларининг биринчи даражали вазифасидир. Демократик ҳаракат қанча кенг бўлса омманинг онглилиги шунча ошади, уларнинг империализмга қарши чиқишлари шунчалар самарали бўлади. Реакцияга берилган ҳар бир зарба монополистик капитал мавқеларини бўшаштиради, социализм ғалабасини яқинлаштиради.

Л. НИКИТИН,
тарих фанлари кандидати.

ШАҲАРЛАР ҚАРДОШЛИГИ

Бундан уч йил муқаддам қардошлашган шаҳарлар Бутун жаҳон федерацияси ҳар йили апрель ойининг тўртинчи якшанба куни қардошлашган шаҳарлар кунини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Уша вақтдан бери ана шу кунни нишонлаш одат тусига кириб қолди. Бу йил 25 апрель куни Иттифоқимиздаги кўпгина шаҳарлар чет эл мамлакатларидаги қардош шаҳарлар билан биргаликда бирдамлик санасини нишонлайдилар.

Қардошлашган шаҳарлар федерациясини тузиш идеяси 1951 йилда туғилган бўлиб, француз Жан Мари Брессан унинг асосчиси ҳисобланади. Бу киши 1943 йил август ойида қамоқ лагеридан қочиб «икки тилли дунё» жамиятини тузган эди. Бу ташкилот барча қитъалардаги кишиларнинг ўзаро алоқасини янада яхшилаш мақсадида ташкил қилинган эди. Мамлакатлар ўртасидаги маданий алоқаларнинг кенгаяборишн туфайли кейинчалик қардош шаҳарларнинг Бутун жаҳон федерацияси ташкил этилди.

Бутун инсоният, барча совет халқлари герман фашизми устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўрилаётган ана шу кунларда қардош шаҳарлар кунини ўтказиш — бу катта тантананинг муҳим қисмидир. Бу кун ер юзидаги миллионлаб кишиларнинг империализм кучларининг Жанубий Вьетнамдаги ҳуружларига қарши, Бельгия ва Португалия мустамлакачиларининг Конго ва Ангола халқлари озодлик ҳаракатини қон билан бостиришга қарши норозилик куни ҳамдир.

Ҳозирги вақтда дунёнинг 500 мамлакатидан 600 шаҳар қардошлашган шаҳарлар федерациясининг аъзоси ҳисобланади. Федерациянинг дунёдаги барча халқлар ўртасида, уларнинг ирқи, тили, диний ва сиёсий эътиқодларидан қатъий назар, бирдамликни пропаганда қилишдек олижаноб мақсади Совет Иттифоқи томонидан ҳам қўллаб-қувватланди. СССРнинг кўпгина шаҳарлари шу федерациянинг аъзолари ҳисобланади. Москва, Ленинград, Волгоград, Харьков, Душанба ва бошқа кўпгина шаҳарлар каби республикамиз пойтахти ҳам унинг актив аъзоларидан бири ҳисобланади. Шунингдек, Тошкент совет ва чет эл шаҳарларининг алоқалари бўйича ассоциация аъзоси ҳамдир.

Шарқда машъал республикамиз пойтахти Покистоннинг Карачи, Ҳиндистоннинг Патиала, Марокашнинг Марокаш, Ливиянинг Триполи ва Тунис пойтахти Тунис шаҳарлари билан дўстона алоқалар ўрнатган.

Республикамиз вакилларининг қардошлашган шаҳарларнинг Дакар (Сенегал)да бўлиб ўтган I Африка конференциясида иштирок этиши унинг қатнашчилари ҳамда африка жамоатчилигида катта қизиқиш уйғотди.

Тошкент вакиллари, шунингдек, қардошлашган шаҳарлар ёшларининг Жазоирда бўлиб ўтган иккинчи слётида, Федерациянинг V конгрессида ҳам иштирок этдилар.

Япония парламенти вакиллар палатасининг депутати Акичиро Фудзияма Тошкентда бўлганидан сўнг шаҳар советига йўллаган ўз мактубида бундай деб ёзган эди. «...Биз сизнинг шаҳрингизда жуда кўп ёқимли ва фойдали нарсаларни кўрдик ва шу билан бир қаторда сизларда тинч қурилиш иши қанчалик кенг йўлга қўйилганлигини ўз кўзимиз билан кўриш имкониятига эга бўлдик».

Ҳозирги вақтда халқлар дўстлиги, уларнинг тинч-тотув яшаши ҳамда ўзаро тушунишларига олиб келадиган ҳар бир ҳаракат тинчлик ишига қўшилган муҳим ҳиссадир. Шунинг учун ҳам Узбекистон пойтахти аҳолиси қардошлашган шаҳарлар кунини нишонлар экан, дунёдаги барча халқларга тинчлик, социализм ва демократия учун кураш йўлида катта муваффақиятлар тилайди ва уларга ўзининг энг самимий тилакларини йўллайди.

М. РАҲИМОВ,
шаҳар ижроия комитетининг чет эл алоқалари бўйича старший референти.

Суратда: «Ёш ленинчи» газета редакцияси ижодий ходимларидан бир группаси газетанинг навбатдаги сонини чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда.

А. Абалян фотоси.

ЁШЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ОВОЗИ

1925 йилнинг 8-феврали эди. Бу кун Ўзбекистон ёшлари ҳаётида сира унутилмас, қувончли кун бўлди — республика комсомол-ёшларига уларнинг энг яқин дусти, оқил маслаҳатгўйи «Ёш ленинчи» газетасининг биринчи сони совға қилинди.

Ўша пайтда Ўзбекистон Коммунистик Ёшлар Союзи ташкилот бюросининг органи бўлган «Ёш ленинчи» «Қизил Ўзбекистон» (ҳозирги «Совет Ўзбекистони») газетасига илова қилиб нашр этиларди. Газета ўзининг чиқабошлаган куниданоқ газетхонларнинг меҳр ва эътиборини қамраб олди. Ёшлар уни севиб ўқишар ва навбатдаги сонини орзиқиб кутишарди. Ҳозир 100 минг тиражда чиқаётган бу газета ўша кезларда хафтада бир марта 1700 нусхада босиларди. Орадан кўп ўтмай газета мустақил нашр этила бошлади.

Мана, 40 йилдан бери республика ёшлари ҳаётининг ойнаси «Ёш ленинчи» комсомолларнинг, йигит-қизларнинг маслаҳатгўйи ва кўмакдоши бўлиб келмоқда. Биз газетанинг босиб ўтган сермазмун ҳаёт йўлига назар ташлар эканмиз, унинг ҳардоим республика партия ва комсомол ташкилоти ва у амалга ошириб келган жанговар ишлар билан ҳамоҳанг одим ташлаганлигини кўрамиз.

Газета биринчи навбатда совет давлатини мустаҳкамлаш, мамлакат экономикаси ва маданиятини кўтариш учун олиб борилган курашда республика партия ва комсомол ташкилотларининг энг яқин жанговар ёрдамчиси сифатида коллектив пропагандист, коллектив агитатор ва коллектив ташкилотчилик ролини ўйнади.

Республикамиз аҳолисининг саводсизлигини тугатиш, хотин-қизларнинг тўла озодлигига эриштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ҳамда пахта мустақиллиги учун кураш йилларида газета партиямизнинг жанговар ёрдамчиси ролини бажарди, комсомол ва ёшларни шу улугвор ишларга сафарбар қилди. 1931 йилнинг 18 августида «Ёш ленинчи» газетаси пахта мустақиллигига эришиш тўғрисидаги партия топшириқларини бажаришда қатъиятлик ва большевикларча иш олиб борганлиги учун ВКП(б) Урта Осиё бюросининг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди.

Газета республикада биринчи беш йиллик гигантларини барпо этишда, айниқса Чирчиқ электрохимия, Тошкент тўқимачилик комбинати ва йирик ирригация иншоотларини вужудга келтиришда йигит ва қизларни янги зафарлар сари йўллади, илҳомлантирди. Ёшларнинг фан ютуқларини эгаллаш йўлидаги ҳаракатларига бағишланган материаллар газета саҳифасидан сира тушмади.

Газетанинг ўзбек совет адабиётининг шаклланиши ҳамда камолатга етишида ҳам салмоқли ҳиссаси бор. Атоқли шоир ва адибларимиз Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Уйғун, Шароф Рашидов, Мақсуд Шайхзода, Зулфия, Миртемир, Амин Умарийларнинг илк асарлари дастлаб «Ёш ленинчи» газетаси саҳифаси орқали ўқувчилар оммасига етиб борди. Бу ажойиб анъана ҳамон давом этмоқда. Ёш ижодкорларнинг биринчи асарларини ўқувчилар ҳозир ҳам биринчи марта бизнинг газетамиз саҳифаларида ўқийдилар.

Партиямизнинг янги программаси билан қуролланган халқимиз коммунизмнинг моддий-техника базасини тезроқ барпо этишга актив киришиб кетди. Серқуёш республикамиз бу шарафли ишга кўпроқ ўзининг «оқ олтин»и билан ҳисса қўшмоқда. Шу сабабли республика комсомоли пахтачиликни комплекс механизациялаштиришни оталикка олди. Газета саҳифаларида ёшларни техникани ўрганишга сафарбар этувчи жанговар чақириқлари, мақолалар янграмоқда. Турсунойчилар ҳаракатини авж олдириш, Мирзачўл, Қарши ва Марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш, комсомол ва ёшларни бу ерларга отлантиришда газетанинг роли жуда катта бўлди. «Ёш ленинчи» газетаси партия XXII съезди ва Июнь Пленуми қарорларига амал қилиб, замонамизнинг маънавий тетик ва жисмоний чиниққан янги кишисини тарбиялаш ишида партия ва комсомол ташкилотларига яқиндан ёрдам бермоқда. Кейинги йилларда газета саҳифаларида «Коммунистик жамият кишиси қандай бўлиши керак?», «Бахт нима?, «Оила гўзаллиги» каби темалардаги суҳбат — мунозаралар самарали ўтказилди. Бир неча йилдан бери «Янгича тўйлар, янгича ўйлар» рубрикаси газета саҳифасидан тушмай келади. Шу кезларда газета саҳифасида «Қўлни бер, ўсмир ўрток» рубрикаси остида ёритилаётган очерк, лавҳа ва бошқа материаллар ҳам янги кишини тарбиялашда ижодий роль ўйнамоқда.

Коммунистик жамият кишисини тарбиялашнинг энг яхши формаларидан яна бири — коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари ҳаракатидир. Газета ўз саҳифаларида ана шу келажак разведкачиларининг меҳнатини, ҳаётини, ўқишини, дам олишини акс эттирувчи материалларни ёритиб боришга алоҳида эътибор беряпти.

Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленумининг республикада турмуш маданиятини юксалтириш соҳасидаги қарорини кенг пропаганда қилиш билан бирга бу соҳада эришилган илғор тажрибаларни оммалаштириб бормоқда.

Ёшлар — шонли ишчилар синфи ва миришкор деҳқонларимиз, ижодкор зиёлиларимиз шонли анъаналарининг ворисларидирлар. Шунинг учун ҳам газета навқирон йигит-қизларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида яхши натижаларга эришаётган, комсомол сафларини ўстираётган, комсомол ички ишларини намунали йўлга қўяётган комсомол ташкилотлари ва активлари фаолиятларини бундан буён ҳам кенг ёритиб боришга жиддий эътибор беради. Газета саҳифаларидаги «Комсомол етакчилари минбари», «Комсомол етакчилари ҳақида ҳикоялар» деган рубрикалар шу мақсадга йўналтирилган.

Ўзбекистон комсомоли юбилей йилида пахтачиликни интенсив ривожлантиришда муҳим омил бўлган комплекс механизацияга ҳар қачонгидан ҳам самаралироқ ҳисса қўшиш учун актив иш бошлади. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг XII пленуми икки йилда маълумотли ёшлардан 100 минг механизатор тайёрлаш ва қайта тайёрлашга қарор қилди. «Ёш ленинчи» ўз олдига ана шу улкан ташаббусга жиддий ёндошиш вазифасини қўйди.

КПСС Марказий Комитетининг Март Пленуми қишлоқ хўжалигимизни ривожлантиришда ғоят муҳим ва ҳаётий масалани муҳокама қилди. Пленум қабул қилган қарорлар барча совет кишилари сингари редакциямиз ходимларини ҳам янада янги ижодий ишларга руҳлантириб юборди. Навқирон газетанинг навқироқ қаламкашлари бу сафар ва бундан кейин ҳам совет матбуоти олдига қўйилган шарафли вазифани муваффақият билан бажарадилар, ўз газетхонларига ҳаётий ва ранг-баранг темаларда мазмунли материаллар ҳадя қилаверадилар.

А. ВАҲОБОВ,
«Ёш ленинчи» газетасининг редактори.

ТАСС АХБОРОТИ

„МОЛНИЯ-1“ ОРБИТАДА

Ер сунъий йўлдошлари бўлган актив ретрансляторлардан фойдаланиб, олис масофаларда радио алоқаси боғлаш ва телевидение кўрсатиш системасини ишлатиб кўриш программасига мувофиқ, 1965 йил 23 апрелда Совет Иттифоқида алоқа йўлдоши «Молния-1» баланд эллипс орбитага учирилди.

Ҳисоблаш марказининг маълумотларига кўра, йўлдош апогейи Шимолий ярим шарда 39380 километр ва перигейи Жанубий ярим шарда 497 километр бўлган орбитага чиқарилди. Йўлдошнинг айланиш даври 11 соат 48 минут. Орбитанинг оғиши 65 градус.

Йўлдош ичига телевидение программаларини кўрсатиш ва олис масофаларда радио орқали алоқа боғлаш учун ретрансляция аппаратлари ҳамда команда берадиган — ўлчайдиган комплекс аппаратлари, йўлдошнинг йўлини тўғрилаб ва унинг орбитасини тузатиб турадиган системалар ўрнатилган.

Йўлдош ичидаги аппаратлар қуёш батареялари ва химиявий ток манбаларидан олинган электр қуввати билан таъминлаб турилади.

«Молния-1» алоқа йўлдошини учиришда қўйилган асосий вазифа телевидение программаларини кўрсатиш ҳамда олис масофаларда икки томонлама кўп каналли телефон-фото телеграф ва телеграф алоқаси боғлашдан иборат.

Алоқа йўлдоши ичига ўрнатилган ҳамма аппаратлар, шунингдек Ердаги радиокомплекс нормал ишлаб турибди.

Владивосток билан Москва ўртасида ўтказилган биринчи телевизион программаларни кўрсатиш муваффақиятли ўтди.

УЛУҒ ҒАЛАБАНИНГ 20 ЙИЛЛИГИГА

ГВАРДИЯЧИ ЛЕЙТЕНАНТ

Ўша кунни эсласа, унинг кўз ўнгига «Украинанинг ям-яшил ўрмонлари, шовуллаб турган буғдойзорлари келади. Ўша тонг аскарлик ҳаётига эндигина кўниккан, этигини кийиш учун ҳаммадан кейин қолиб кетишни эндигина тарк этган қорача юзли, дўрдоқ лабли йигит постда турар эди. Соқчига Чернигов областининг қарағайзори, лавлаги экилган далалари кўриниб турарди. Кунчиқар уфқ бошида қизил алвон ловуллар, ғарб томон эса зулмат пардасига ўралиб мудрарди.

Тўсатдан ҳарбий қисм устида тревога сигнали ув тортди. Йигит автоматини маҳкам ушлаганча, палаткалардан югуриб чиқиб, тўплар ёнига кетаётган дўстларини кузатиб турар, аммо постидан жилмас эди. Бу — одатдагидай машқ тревогаси эмаслигини яна уч-тўрт дақиқадан кейин билди у: қисм устида қанотига кресть белгиси чизилган тўртта самолёт пайдо бўлди. Бир марта айланди-ю, қайтиб кетди.

Уруш бошланган ўша кунни Илҳом яхши эслайди. Шу куни қисм командири айтган бир гап ҳам бир умр ёдидан чиқмайди: «Биз урушни сўраб олаётганимиз йўқ! Ғалабани ҳам бировдан тилаб олмаймиз!».

Илҳом артиллериячи сафдошлари қаторида туриб, Киевни ҳимоя қилаётганида, душман самолётини биринчи марта мўлжалга олаётганида, ёниб тушаётган ажал калхатларини кўриб, ҳаяжондан кўзларига ёш қуюлиб келган дамларида шу гапни беихтиёр пичирлар эди. «Урушни сўраб олганимиз йўқ!».

Инсон энг оғир дамларда онасини эслайди. У чекинишнинг машаққатли дамларида ўрмон ва ботқоқликлардан ўтиб бораркан, Троицк посёлкасидаги оддийгина уйини, онасини ўйларди. Эҳтимол шу топда Қумрихон ая сигир соғаётгандир, эҳтимол кетмонни елкасига ташлаб, далага кетаётгандир. Отаси-чи? Қаерда экан? Бир йил олдин — Илҳом хизматга жўнаётганида Иноғам ака колхоз клубига пойдевор қўяётган эди. Бутун посёлкада ундан пухтароқ ишлайдиган уста йўқ. Клуб битдимикан? Ёки уруш суронлари отасини ҳам олисларга олиб кетдимикин? Отаси фронтга кетиб қолса онаси билан синглиси нима қилади? Оилада бошқа эркак йўқ-ку!

Илҳом ўша беозор, тинч йилларни эслаб кетди. У ҳар куни тонг саҳарлаб, мактабга йўл оларди, географиядан дарс берарди. Синфни тўлдириб ўтирган болалар билан хаёлан бутун дунёни айланиб чиққандай бўларди. Қанчалар сокин, бахтиёр кунлар эди...

Пулемётнинг зарда билан тириллаши йигитнинг хаёлларини тўзитиб юборди. Душман самолётлари пастлаб учиб, тош йўлдан кетаётган жангчиларни ҳам, бола-чақали аёлларни ҳам аёвсиз ўққа тута бошлади. Бир лаҳзада йўл устида жон нишони қолмади — ҳамма ўзини ўрмонга урди. Фақат тўпларни судраб кетаётган отлар талваса билан ўзини ҳар ёққа ташлар, арқонни узиб қочишга уринарди. Илҳом пастки шохлари синиб тушган қарағай дарахти тагида бу даҳшатли манзарани кузатиб ўтираркан, чўчиб кетди: ҳамма отлар қочиб кетса нима бўлади? Зениткаларни қўл билан судраб бўлмайди-ку ахир?!

У тош йўлнинг ўртасига, пишқириб ўзини осмонга отаётган отлар ёнига бориб қолганида самолётлар тағин пастлаб, ўт очган эди. Илҳом, кўзлари жовдираб турган жониворнинг жиловини маҳкам ушлаб олди. От қаттиқ кишнади-ю, бутун гавдаси билан босиб қолди уни.

Йигит кўзини очганида аллакимнинг елкасида кетаётганини сезиб қолди. Кеч кириб қолган, ўрмон ичи қоронғу эди. «Яраланибман» — унинг хаёлига шу фикр келди-ю, бировга юк бўлгандан уялиб кетди.

Халоскорнинг чакка томирлари бўртиб турар, бақувват, елкалари терлаб, гимнастеркасини шалаббо қилиб юборганди.

— Қўйиб юбор, ўзим кетаман...

Нотаниш қизил аскар Илҳомни авайлаб ерга туширди. Аммо Илҳом оёқда туролмай қалин майсалар устига ўтириб қолди.

— Умринг узоқ бўларкан. От жонивор ўққа учмаганида тамом бўлардинг. — Нотаниш жангчи уёқ-бу ёғини пайпаслаётган Илҳомга қараб туриб, кулиб юборди. — Ховатир бўлма! Яраланганинг йўқ: оёғингни от босиб қолди.

Жангчи қаршилик қилишга қарамай, тағин кўтариб олди уни. Шу кўтарганча хийла жойгача кўтариб келди. Илҳом уни — урушдан аввал артист бўлган Денисовни бир умр кафтида кўтариб юришга тайёр эди. Аммо уруш сўқмоқлари ҳар икковини икки томонга олиб кетди.

Илҳом Арчинск шаҳридаги тўпчи-офицерлар мактабини битириб гвардиячи лейтенант унвонини олганидан кейин фронтнинг энг қайноқ линиясига отланган эди. Лекин уни Чкалов округидаги кадрлар тайёрлаш мактабига юборишди.

Ниҳоят у ўз мақсадига етди: 3-Белоруссия фронтининг гвардиячи қисмида взводга командирлик қила бошлади. Лейтенант Илҳом Иноғамов ўз взводи билан Белоруссия, Литва,

И. ИНОҒАМОВ.

Латвия ерларидан душманни ҳайдаб чиқаришда қатнашган чоғларида, ўз фарзандларини гул билан кутиб олган одамларни кўрганида хаёлида ягона фикр ҳукмрон эди. «Урушни биз сўраб олган эмасмиз. Душманни янчаётганда ҳам бировдан сўраб ўтирмаймиз!».

Кенгсберг шаҳри останаларида бўлган қирғинлар фронт оловларида пўлатдай тобланган йигитга кўп нарсаларни ўргатди. Адолат, ҳақиқат ҳар қачон ғолиб келади!

Бутун шаҳар, ҳатто кўчаларнинг асфальтигача ловуллаб ёниб турган дақиқада артеллериячилар пиёдалардан ажралиб қолишди. Кўча жанглари қизиб кетган, янглиш қўйилган ҳар бир қадам ҳаётни юлиб олиши мумкин эди. Ҳар бир жангчининг виждон ҳукми худди шунақа — оғир пайтда билинади.

Икки жангчи билан Илҳом ўт ёғилиб турган кўчалардан судралиб кетишди.

Пиёдалар шаҳар ўртасидан оқиб ўтадиган Фрегель дарёчасининг нариги қирғоғига ўтиб олишган эди. Мана, дарёгача икки юз қадам қолди. Юз эллик қадам... юз қадам... ўртадаги темир йўлни ошиб ўтилса.. Илҳом ўрнидан сакраб турди. Икки жангчи ҳам унинг кетидан югурди. Бирданига темир йўлнинг нариги бетида душман танки кўринди. Танк стволи уч разведкачини тўппа-тўғри нишонга олиб турарди.

Лейтенант ерга ётиб олган... жангчиларни тўсиб қолиш учун уларнинг устига ўзини ташлади. Қаттиқ портлаш ер-кўкни ларзага солди. Илҳом аллақандай зулмат ичига шўнғиб кетгандай бўлди. У хушига келганида разведкачилардан бири флягасидан оғзига сув қуярди.

— Топшириқни бажаринг, — деди у хириллаб. — Пиёдалар билан алоқа боғланг!

Иккинчи жангчи унинг бошига эгилди.

— Ўрток лейтенант! Ахир сиз ярадорсиз-ку...

— Буюраман!

...Илҳом жангчиларнинг темир йўлдан ошиб ўтганини кўриб турди. Кейин осмонга тикилди. Ҳаво булут, аммо илиқ эди. Бу 1945 йил апрель оқшомларидан бири эди. Илҳом нима учундир жуда сокин, хотиржам ётар, ғалабага — шунча йиллардан бери кутилган ғалабага роппа-роса 30 кун қолганини ҳам, ўзининг жанговар Қизил юлдуз ордени ва медаль билан мукофотланганини ҳам билмас эди ўшанда.

Ўша қувончли кун — ғалаба куни Илҳом госпиталда ётганида етиб келди. Шу куни у қуролдош дўстларининг ёнида тик турганича йиғлаб юборгани ҳеч эсидан чиқмайди. Шунча жангу-жадалларни кўриб, шунча қадрдонларини ерга қўйиб, шунча яраланиб кўзи намланмаган одам шу куни йиғлаб юборди. Унинг лаблари фақат бир калима сўзни такрорларди. Урушни биз сўраб олганимиз йўқ. Ғалабани ҳам бировдан тилаб олмадик!

Мана, ўшандан бери йигирма йил ўтиб кетди. Яна ўша осуда кунлар бошланди. Баъзан 101 мактабнинг ўқувчилари директордан — Илҳом Иноғамовдан жанговар кунлар ҳақида гапириб беришни сўрашади. Шунақа пайтларда у ўтмиш хотираларини эслаб, ҳаяжонланиб кетади.

— Йўқ! Биз кўрган жангу-жадалларни эндиги авлод кўрмасин! — дейди директор.

Ў. ҲОШИМОВ.

КЕЛИНГ КУЛИШАЙЛИК

АСКИЯ: ЧОЛҒУ ПАЙРОВИ

Дадажон — Отажон ака, келинг энди бир кулишайлик! Мана доирани ҳам қизитиб келдим — **«Така-тақ тум»** қилиб юбораверайми?

Отажон — Дурустсиз. Дадажон ука, доирада бўш келмайсиз, шу туришингизда бомбиллаб юраверсангиз, кейин **дап** бўлиб кетмайсиз ҳам.

Дадажон — Хизматингиз зое кетмасин ака, мана сизни ҳам қадрлаб унвон берсак, бўлмаса **ғижжак** бўлиб кетасиз.

Отажон — Сиз ҳам яхши-яхши куйларни ўрганиб даврамизга киринг. Тўйма-тўй юраверсангиз, у **Кар** найчи бўпти дейишади.

Дадажон — Яхши хунар — яхши эканда, ака. Сиз ҳам скрипкачилигингиздан қолманг, билмаганлар; у **Сур** найчи бўлипти дейишади.

Отажон — Мен сизни, ука, дурустроқ созанда бўлинг деймандa, токайгача **Қошиқ** ўйнаб юрасиз.

Дадажон — Маслаҳатларингизга раҳмат, Отажон ака. Минг қилса устамизсиз! Ҳаммаси ҳам аста-секинда. Бир вақтлар сиз ҳам **Шақилдоқ** чалиб юрардингизми?!

Отажон — Отангизга раҳмат, Дадажон, ана шунақа чертиб турсам одам бўласиз-да. Гапимга **Танбир!**

Дадажон — Отажон ака, ажойиб табиатли созандасиз-да, анча-мунча гап сизга тўғри келмайди. «Бор, **Дутор Сеторингга** тобим йўқ!» деган гапни аччиғингиз чиққанда айтардингиз-а?!

Отажон — Ҳа, ука, чанггим чиққан жойлари ҳам бўган. Энди наво қилаверинг: у **Най** мунча эмас, деб.

Дадажон — Устозим бўлсангиз ҳам, бир гапим бор, кечирасиз, кўпчилик ичида сансираб бўлса ҳам айтаман: **«Созларга Қўшнайни!»**.

Отажон — Ийии, бундан ҳам гап чиқиптику, ўсибсиз ука, ўсибсиз! Мен Сизни ҳали ҳам ҳамом томида саҳарлаб **буғ Чаляпти**, девдим.

Дадажон — Камол топинг Отажон ака, Уста ҳам ўсадида! Мен custom бировни кўриб сиз билан адаштирибман: Мана бу **Пион** нима чаляпти, деб.

Отажон — Шогирд деган уста олдида одоб сақлайди. Шундай **Рубоб** ишлар қилингки, эл баҳра олсин-токайгача **Қайроқ** ўйнаб юрасиз, ахир.

Дадажон — Уста, айтганингиз тўғри, мени нақ бўлмаса эгиб **Гармон** қилиб юбордингиз. Пайровимиз соз бўлди! Раҳмат.

Р. МУҲАММАДИЙ.

РОССИЯ КИНОҲУЖЖАТЧИЛАРИ ЖУРНАЛИСТЛАР МЕҲМОНИ

Россия Федерацияси киноҳужжатчилари республикамизга меҳмон бўлиб келишди. Улар кечадан бошлаб 29 апрелгача ўз асарларини ўзбек томошабинларига кўрсатадилар. Ҳафталикда Ленинград, Свердловск, Куйбишев, Новосибирск, Хабаровск, Иркутск, Саратов, Ростов-Дон, Орджоникидзе, Қозон шаҳарлари ҳужжатли-хроникал фильмлари студияларининг етакчи режиссер, операторлари билан ижодий учрашувлар бўлади.

Бундай учрашувларнинг биринчиси Тошкент шаҳар журналистлари билан бўлди. РСФСР Министрлар Совети кинематография давлат комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Глеб Иванович Нифонтов матбуот конференцияси қатнашчиларига ҳужжатли кино ходимларининг шу кунлардаги ишлари, улар суратга олган янги ленталар ҳамда ижодий режалари ҳақида гапириб берди. Замон тарихини яратаётган киноҳужжатчиларининг таъсирли, ҳаяжонли, ўткир публицистик асарлари томошабинларга ғоят манзур бўлмоқда. Буни режиссёр Малик Қаюмов суратга олган «Тожихон билан учрашув», «Олтин туй», «Аския» фильмлари мисолида ҳам кўриш мумкин. Россия Федерацияси киноҳужжатчилари тошкентлик ҳамкасблари яратган бу ва шунга ўхшаш фильмларига яхши баҳо бердилар. Матбуот конференциясида қардош шаҳарлар киностудиялари билан ўзаро алоқани яхшилаш, ҳамкорликда киноленталар яратиш масалалари ўртага қўйилди.

Меҳмонларимиз суратга олган хилма-хил темадаги ҳужжатли фильмлар билан пойтахтимиздаги «Чайка» кинотеатрида, Марказий лекторийда танишиш мумкин. Бу фильмлар орасида Ленинград киноҳужжатчилари олиб келган «Унутилмас тўққиз юз кун» ва Ҳужжатли фильмлар марказий студиясида яратилган «Лениннинг уч баҳори» фильмлари диққатга сазовордир. Биринчи фильм Ленинград блокадасининг қаҳрамонона саҳифалари билан таништирса, иккинчиси буюк доҳи ҳаётидаги муҳим даврлар ҳақида ҳикоя қилади.

С. МУСАЕВ.

Суратда: кино ходимлари редакциямизда.

И. Глауберзон фотоси.

ҚИСҚА САТРЛАР

⊙ Тўйтепада ўз-ўзига хизмат қилувчи китоб магазини ишлай бошлади. Китобхонлар бу ердан истаган адабиётларини топа оладилар.

У. МУХАМЕДОВ.

⊙ Пойтахтимизда гастрол томошалари кўрсатаётган СССР Давлат сайёр циркининг бир группа артистлари «Тошкенткабель» заводи ишчи ва хизматчилари ҳузурига меҳмон бўлиб келдилар. Жамоатчилик асосида кўрсатилган томоша завод ишчиларига манзур бўлди.

М. МАҲКАМОВ.

24 йиллик айрилиқдан сўнг

Уруш бошланганда Иван Желтухин ҳам ҳамма қатори она-Ватан ҳимоясига отланди. У оиласи, жигаргўшаларининг иссиқ бағридан чиқиб, манфур душманни тезроқ тор-мор этиш йўлида қаттиқ совуқларга, уйқусиз тунларга бардош берди, оғир жангларда бир неча бор ярадор бўлди. Даволангач қўлига яна қурол олиб жангга кирди.

Уруш тугади. Душман яксон қилинди. Иван Желтухин уйига қайтиб келди. Фарзандларини бағрига босди. Аммо опаси Мария Осиповна билан кўриша олмади.

Орадан йиллар ўтди. Иван Желтухин Октябрь район милицияси паспорт бўлимига мурожаат қилди. Паспорт бўлимининг инспектори Лидия Смотрина И. Желтухиннинг аризасига диққат билан қулоқ солар экан:

— Кўнглингиз тўқ бўлсин, албатта топамиз. Ҳа демай дийдор кўришасизлар, — деб жавоб қилди.

Қидирув ишлари олти ой давом этди. Л. Смотрина Мария Осиповна Желтухинани ахтариб бир неча шаҳар адреслар бюросига мурожаат қилди. Мария яшаган Иркутск, Амурск областларига хат юборди. Кўп ўтмай Тошкентга Иркутск областидан хушхабар келди. Мария Осиповна Желтухина Иркутск область Сковородино шаҳар Сковородинск кўча, 7-уйда истиқомат қилар экан.

Опа-ука 24 йил айрилиқдан кейин яна дийдор кўришишди. Мария билан Иван Лидия Смотрина ҳузурига келишиб унга чин юракдан минг бор раҳмат айтишганда камтарин милиция ходими:

— Мен фақат бурчимни бажардим холос, деб жавоб қилди.

С. ҚОРАБОЕВ,

милиция капитани.

Янги шеърлар

ЛЕНИН ИШЛАЯПТИ...

Султон АКБАРИЙ

Фикрнинг ҳам ўтдай иссиғи яхши.
Одам фикрлаш-ла олим ва бахши.
Ярқираб турмаса ақл чақмоғи,
Чарақлаб ёнарму башар чироғи
Яхшиям, бахтимга ёруғ дунё бор,
Ватанга содиқман фарзандман, дастёр
Ҳаётдан оламан тегиш ҳақимни.
Ленин ўзи қайраб қўйган ақлимни.
Столимда очиқ шоҳ асарлари.
Ҳар боби бошлайди зафарлар сари
Уни ўлчаб бўлмас тонналар билан,
Дурри гавҳар билан, қизил зар билан.
Уни қуёш билан ўлчаса ҳам кам.
Унга минг хазина тўласа ҳам кам.
Минг асрлаб ўчмас меҳригиёси!
Маркс бободан сўнг Ленин дунёси
Чарх уриб турибди мўъжизасимон.
Қарс уриб турибди Ленинга инсон.
Ленин — гўзаллик, бахт ҳайкалтароши.
Ҳар бир табассумда ўтли қараши.
Иссиқ нафасидан ҳаёт эсади.
Ленин гул теради, металл кесади.
Биз билан кулади, ўйга толади,
Битта идорадан маош олади.
Биз билан ошини ошаб турибди,
Пирибадавлат бўлиб яшаб турибди.
Ишда ишбошимиз, тўйда тўйбоши.
Азада муртига тўкилар ёши.
Асримиз бошидан куюнчак, дардкаш.
Шодлик кимёсини ўргатар яккаш.
Ақл шошса, ҳикмат тўқиб беради,
Марксдан лекция ўқиб беради
Унга дунёнинг сир-синоати йўқ,
Иши кўп, унга ҳеч иш соати йўқ.
Ленин коммунизм учун ишлайди,
Дунёни янгича қуйиб пешлайди.
Ленин ишлаяпти, ҳалакит берманг!
Ленин ўйлаяпти, телефон қилманг!...

20 апрель 1965 йил.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЖАЗОИР ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

МОСКВА, 23 апрель. (ТАСС). Жазоир Миллий озодлик фронти партияси Сиёсий Бюросининг аъзоси, Жазоир Халқ Демократик Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва Миллий мудофаа министри Хуари Бумадён бошлиқ Жазоир ҳукумат делегацияси Совет ҳукуматининг таклифига биноан, бугун Москвага келди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ОЛИНГАН ХАБАРЛАР

⊙ *«Марксизм-ленинизм фалсафаси ва техника революцияси» деган темада Берлинда илмий конгресс очилди. Бу конгрессда Германия Демократик Республикасининг олимлари ва жамоатчилиги вакилларидан мингга яқин киши қатнашмоқда. Конгрессга келган меҳмонлар орасида Совет Иттифоқи, Болгария, Польша, Югославия ва бошқа мамлакатларнинг олимлари бор.*

⊙ *Венгрия самолёти Никозия аэропортига келиб қўнди. Бу самолёт Будапешт билан Никозия ўртасида янги ҳаво йўлини очди. Бу йўлда самолётлар ҳар ҳафтада бир марта қатнайди.*

⊙ *«Тинчлик ва социализм проблемалари» журнали билан Ганадаги ҳафталик «Спарк» журналининг ташаббусига мувофиқ, «Африка ва социализм» деган темадаги семинар Аккрада 6 августдан бошлаб ишга тушажаги тўғрисида Аккрада ахборот эълон қилинди. Африкадаги турли мамлакатларнинг давлат ва жамоат арбоблари, олимлар ва журналистлар бу семинарда қитъани социал, иқтисодий ва сиёсий жиҳатдан ривожлантиришнинг бир қанча жуда муҳим проблемаларини муҳокама қиладилар.*

⊙ *Япония ҳарбий ҳаво кучларининг қўмондони генерал Сигеру Ура Боннга келди. У Бундесвер генераллари билан музокаралар олиб боради, шунингдек Германия Федератив Республикаси ҳарбий ҳаво кучларининг бир қанча объектларини бориб кўради.*

⊙ *Мозамбикдан қочиб кетаётган кишиларнинг сони кундан-кунга кўпаймоқда. Минглаб Африкаликлар Португалия мустамлакачилари бошлаган шафқатсиз террордан қочиб, қўшни мамлакатларга кетиб қолмоқдалар. Эълон қилинган хабарларда айтилишича, шу йилнинг бошидан бери Свазилендниг ўзигагина қочиб келган кишилар 300 дан ошиб кетди.*

⊙ *Жанубий Родезияда ҳокимиятни эгаллаб олган Ян Смитнинг ирқчи ҳукумати мамлакатдаги африкаликларнинг озодлик ҳаракатини бостирмоқ учун армия ва полицияни кучайтирмоқда. Ғарб давлатлари, жумладан Ғарбий Германия Жанубий Родезия ҳукмронларига бу соҳада кўмаклашмоқдалар. (ТАСС).*

АМЕРИКАЛИКЛАРНИНГ ВЬЕТНАМДА БЕРГАН ҚУРБОНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 23 апрель. (ТАСС). АҚШ Мудофаа министрлиги эълон қилган хабарда айтилишича ўтган ҳафта ичида Жанубий Вьетнам партизанлари билан олиб борилган жангларда Америка ҳарбий хизматчиларидан 12 киши ўлдирилган. АҚШ Мудофаа министрлигининг маълумотларига қараганда, Жанубий Вьетнамда Америка ҳарбий хизматчиларидан жами 474 киши ўлдирилган ва 2.049 киши жароҳатланган.

КОНГОДА СОТҚИНЛАР ТАЛАФОТ КЎРМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, (ТАСС). Рейтер агентлигининг мухбири Леопольдвилдан хабар беради: Конгонинг шарқи-жанубидаги районда Чомбе хизматида бўлган подполковник Майк Хор отрядидаги сотқин оқ танлилар билан Конго ватанпарвар кучлари ўртасида жанг бўлди.

БТА АГЕНТЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

СОФИЯ, 22 апрель. (ТАСС — БТА агентлиги маълум қилади). Сўнгги вақтларда Ғарбдаги агентликлар, радиостанциялар ва газеталар ўзлари тўқиб бичган хабарларни тарқата бошладилар. Ана шу хабарларга кўра, Болгарияда фитначилардан иборат катта бир группа фош этилган ҳамда бу группанинг хатти ҳаракатлари нақ бўлмаса ички тартибга ва халқ ҳукуматининг стабиллигига таҳдид солиб қўйган эмиш. Баъзи агентликлар ва газеталар, ҳатто кўп кишилар қамоққа олинди, ўлдирилди, чет элларга қочиб кетди ҳамда Болгариянинг баъзи районларида фавқулодда ҳолат эълон қилинди, деган хабарларни ҳам ёймоқдалар.

Бу хабарларнинг ҳаммаси ҳақиқатдан узоқ бўлиб, яққол ғаразгўйликдан иборатдир. Болгарияда тўнтариш ясашга қаратилган ҳеч қандай уриниш содир бўлгани йўқ ва отиб ташланган кишилар ҳам, чет элларга қочиб кетган кишилар ҳам йўқ. Мамлакатда осойишталик ҳукм сурмоқда. Халқ ҳукуматни қўллаб-қувватламоқда. Болгариянинг чегаралари ёпиб қўйилмаган ва ҳеч ким бу чегараларни ёпиб қўйиш ниятида ҳам эмас.

Мамлакат қонунларини бузган баъзи шахсларнинг қўлга олингани ва уларнинг устидан тергов олиб борилаётгани ҳақида БТА мўътабар манбадан олинган маълумотларга эга. Бу шахслар орасида Ташқи ишлар министрлигининг ходими Цоло Кристев билан Софиянинг ҳарбий коменданти генерал Цветко Аневлар бор. Сув хўжалиги бош бошқармасининг раиси Иван Тодоров — Горуньга келганда эса шуни айтиш керакки, у ўзининг жиноятқорона фаолияти фош қилинганидан хабар топгач, асабийлик ҳолатида ўз-ўзини ўлдирди.

Бошқа хабарлар ва изоҳларнинг ҳаммаси Болгарияга ва унинг раҳбарларига қарши ёвуз ният билан пропаганда олиб бориш мақсадида хом хаёллик билан тўқилган уйдирмалардан иборатдир.

ЯНА ЯДРО БОМБАСИ ПОРТЛАТИЛДИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). АҚШ атом энергияси комиссияси кеча Невада штатидаги синов полигонида ер остида яна атом бомбаси портлатилганлигини хабар қилди.

КАНАДА ГАЗЕТАСИ ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

Ўтган йили бир группа ажнабий мухбирлар билан биргаликда Ўзбекистонга келиб кетган Канада мухбири жаноб В. Дейвин сафар таассуротларини якунлаб яқинда «Трибюн» газетасида «Қолоқ Ўзбекистоннинг XX асрга қадами» сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди.

Мақола авторининг мамлакатимизда миллий масала тўғри ҳал қилинганини кўра олганидан далолат беради. Жаноб В. Дейвин мақоланинг кириш қисмида Ўрта Осиё халқларининг Искандар Зулқарнайн истилосидан бошлаб мислисиз қора кунларни бошдан кечиргани, араб, мўғул босқинчилари асоратида инграгани ҳақида ёзади. XIX аср охирида Туркистоннинг Чор Россияси томонидан забт этилиши бир томондан ўлкани рус маданияти ва саноат тараққиёти билан узвий боғлаган бўлса ҳам, лекин аҳолини икки ёқлама асорат остида қолдиргани, фақат Октябрь революциясигина бу мазлум халқларга озодлик берганини кўрсатади. «...Революциядан кейин Ўрта Осиёда миллий республикаларнинг ташкил топиши ва уларнинг ўз тақдирларини ўзлари ҳал қила олиш ҳуқуқига эга бўлиши миллий масаланинг тўғри ҳал қилинишидир» — дейилади мақолада, — «Ленинча миллий сиёсатнинг иккинчи муҳим томони шундан иборатки, бунинг замирида кўмаклашиш принципи ётади — рус халқи мазкур республикалар аҳолисига дон, асбоб-ускуна, техника мутахассислари ва ўқитувчилар билан ёрдам беради... Натижада, Ўзбекистон капиталистик тараққиёт даврини четлаб, саноат ва қишлоқ-хўжалигига асосланган социалистик республика даражасига кўтарилди».

Мақоланинг иккинчи қисмида саноат ва қишлоқ хўжалигида эришган ютуқларимиз кўрсатилган: «1917 йил революциясигача Ўзбекистон, ҳатто игнани ҳам четдан сотиб олишга мажбур бўлган бўлса, ҳозир саноатнинг юздан ортиқ тармоқларини ўз ичига олган 1200 та мустақил корхонаси бўлиб, 58 мамлакатга маҳсулот юборади. Қишлоқ хўжалиги ҳам тўла механизациялаштирилган. Хўжаликнинг бу соҳасида мени ҳайратга солган нарса Мирзачўлдек азим майдоннинг ўзлаштирилиши бўлди. Пахта майдонини кенгайтириш мақсадида каналлар ўтказилмоқда. Мирзачўлда янги-янги шаҳарлар барпо қилинмоқдаки, уларнинг ўзи ирригация ишларида зарурий жиҳозлар тайёрлаб берувчи саноат марказларига айланмоқда».

Санъат ва маданият хусусида тўхталиб жаноб В. Дейвин саводсизликнинг бутунлай битирилгани, миллий театрларнинг гуллаётгани, медицина ёрдамидан барча баҳраманд эканлиги, турар-жой қурилишлари жуда тез суръатлар билан олиб борилаётганини қайд қилади.

Мухбир ўз мақоласини шундай якунлайди: «Совет Иттифоқини ташкил қилган миллатлар социалистик оиласида эркин ва тенгҳуқуқли аъзо ҳисобланган Ўзбекистон ҳақида идрок қилувчи ҳар бир канадалик агар мана шу вазият билан Канададаги французча ва инглизча гапирувчи икки миллат ўртасидаги рақобат натижасида юз бераётган ҳозирги конституцион кризисни таққосласа ёки бўлмаса Канада ҳиндиларининг оғир аҳволини тасаввур қилса чакки бўлмасди».

А. ИМИНОВ.

ТОШ ЁМҒИРИ

Самарқанд, 23 апрель. (ЎзТАГ). Зарафшон тизма тоғларидаги кимсасиз Тупроқлисой дарасида қаттиқ тош ёғди. Тош ёмғир тўсатдан пайдо бўлиб, бир минутча давом этди. Тоғнинг тепасидан ёпирилиб тушган миллион-миллион тош дара тагини тўлдириб юборди. Тош ёмғири даҳшатли шовқин-сурон билан ўтди.

Маҳаллий географ, Самарқанд университетининг доценти М. Ҳалимов Тупроқлисойдаги тош ёмғирига шундан олдинроқ момақалдироқ аралаш жала ёққани сабаб бўлди, деб ҳисоблайди. У, илгари бошқа жойларда ҳам тош ёққанини қайд қилган. бир неча йил муқаддам Нурота тоғларида ёққан тош бир неча минут ичида Кўрикнсой дарасида бир километрча узунликда жуда катта уйим ҳосил қилган.

СЕНИНГ ТАСВИРИНГ

(РАССОМГА)

Сенинг тасвирингни тасвир
этмоққа
Сўз сеҳри ожиздир, соз сеҳри
ожиз.
Шу қадар ранг бердинг рангга,
бўёққа,
Қалб ором олади, қамашади кўз.
Наҳот шу лавҳани чизган
мўйқалам?
Ҳаётнинг ўзи-ку — қайноқ ва
гўзал.
Мўйқаламмас, балки тутдинг
найқалам,
Куй, наво оқади, оқади ғазал.
Ранглар тили билан сўзлайсан
ёниб,
Дарё тасвирида ҳаяжонинг бор,
Барглар шивиридан ололдим
таниб,
Овозинг нақадар дилбар,
жарангдор.
Ким тасвир этмаган мовий деб
само,
Лола қизиллигин айтмаган кимлар.
Аммо сен бергансан ўзга бир жило,
Расминг қаршисида лолдир
тилсимлар.
Яратгансан шундай ажиб манзара,
Ошиқлар унитар ошиқлигини,
Шайдолар ёргамас, лавҳангга
қарар,
Ва тинглар бу сўзсиз
қўшиқларингни.
Қайдан олдинг бунча меҳригиёни,
Нафосат барқ урар ҳар ифодангда.
Ҳа, гўзал кўрасан доим дунёни,
Жаҳон яшнасин, деб баҳорий
рангда.
Бу улуғ ер меҳри бахш этгач
илҳом
Санъатнинг санъати яралиши ҳақ.
Ҳидини, ранггини оширар гул ҳам
Уни эъзозласа қўллари гул халқ.
Гўзаллик куйчиси, ёниқ ғазалхон,
Умрингга бир умр тилайман ёшлик.
Ёшлик ғайрати-ла ижод эт ва ён,
Балқи, ўзинг тасвир этган
қуёшдек!

Юсуф ШОМАНСУР.

ПОЕЗДЛАР

Тасма каби чўзилиб узун
Чарх уради оташ поездлар.
Кунни — кундуз демай
тунни-тун
Югуради оташ поездлар.
Масофалар эмасдир писанд,
Бекатлардан кўчар бекатга.
Учиб ўтар кўприк устидан,
Интилади уфқ-сарҳадга.
О, поездлар, бировларга мунг,
Бировга бахт этар армуғон.
Кимни элтиб висолга,
кимнинг —
Орасига солади ҳижрон.
Майли шундай қилишсин,
мутлоқ
Поездларга йўқдир ҳасадим.
Айрилиқ, дил ўртагани чоқ
Мен уларнинг йўлига илҳақ —
Бўлиб, озми кўзни қададим.

Хайриддин САЛОҲ.

ИККИ ҚЎШИҚ

Биргина чечакнинг ишқида ҳориб,
Парвона парпирар боғма-боғ.
Наҳот излагани — кўнгил хумори
Шунча олис, шунчалар йироғ.
Баъзан шундай бўлар: узоқ
излайман
Сени, дилбаргинам — биргина
калом.
Сен юрак изҳори, сен паймон,
Сен имоним, сен тонгги салом.
Сен севинчим, дардим дилимда,
Сен севгига, сулувликка ном.
Дўстга ғазал бўлиб янгра тилимда,
Дилбаргинам — биргина калом.

* * *

Бахтим ўрик гулларига илашиб,
Офтобда чўмилар бедоғ, бахтиёр.
Шайдо одамларга чечак улашиб,
Тағин далаларда кезади баҳор.
Кўнгилни сеҳрига тортиб этар
маст,
Ҳали битилмаган бир қўшиқ ишқи.
Кўнгил шу қўшиқнинг сеҳрига
пайваст,
Кўнгил ёниб қўмсар шу шан
қўшиқни.
Бўй ўтган қизларнинг ширин
тушидай,
Минг бир жилва билан имлайди
кўклам.
Кўклам, бир ҳўплам тут, ранглар
кулишидан,
Кўркинг чашмасидан тутгил
бир ҳўплам.
Кўнгил, ваъда қилган ғазалинг
қани?
Шеър билан сўзлагим келди
одамга.
Ё севгинг изҳори бир
қўшиқкамми —
Қўшиқ ҳам айтгим бор яшил
оламга...
Қуёш йўлларида нурга қўшилиб,
Учар оқ кабутар: беозор, сулув.
Тутқич бермай чопган асов
қўшиғим —
Бўлиб кўринади кўзларимга у...

Анвар ИСРОИЛОВ.

РЕСПУБЛИКА ЖУРНАЛИСТЛАРИ СЕМИНАРИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА

26 апрелда республика публицист журналистларининг семинари ўтказилади. Семинар эрталаб соат 10 да Ўзбекистон журналистлар Союзи (Навоий кўчаси, 30-уй, 2-қават, справка учун телефон 42-612)да очилади.

Семинарга ёзувчи ва журналистлар таклиф қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

25 АПРЕЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — **Островский номли пионерлар саройи тўгарак қатнашчиларининг якунловчи концерти**, 13.30 — **Инглиз тили.**

Ўзбек тилида: 13.50 — Шонли ғалабанинг 20 йиллиги олдидан. Н. Орифжонов. **Бир ҳовуч тупроқ**, 14.20 — **Сиртқи студентлар учун машғулот**, 17.00 — **Мойдодир** (болалар учун кинофильм), 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Тўлқинланган юрак** (илмий-оммабоп фильм), 17.50 — **Телевизион янгиликлар**, 18.05 — **Реклама ва эълонлар**, 18.10 — Ғалаба кунининг 20 йиллиги олдидан. **Курашларга чорлаган қўшиқ** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 18.40 — **Шарқ куйлари.**

Рус тилида: 19.15 — Р. Планкетнинг **Рип-Рип опереттаси** (Тошкент телестудияси премьераси), 20.35 — **Новости дня** киножурнали ва **Кўза кўтарган қиз** номли бадиий фильм.

21.55 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 22.00 — **Уйғун** («Қўшиқчи шоирлар» циклидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Теннис** (Ўзбекистон ССР Министрлар Советн мукофоти учун).

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/IV да кундуз **Этик кийган Мушук**, кечқурун **Соллар, Франческа Да Римини, Болеро**, 27/IV да **Травиата.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/IV да кечқурун **Юлдузлар жамоли**, 27/IV да **Биринчи муҳаббат.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/IV да кечқурун **Гули сиёҳ**, 26/IV да **Тошболта ошиқ.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 26/IV кеч соат 7 яримда шаҳар студентлари учун 5-абонемент бўйича: **«Тингловчилар талабига мувофиқ концерт».** Абонементлардан ташқари билетлар ҳам сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Белорус цирки артистларининг гастроллари.**

Диссертация ёқлайдилар

1965 йил 5 май кундуз соат 3 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва геофизика фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Братск кўчаси, 33-уй, Х. М. Абдуллаев номли Геология ва геофизика институтининг конференц-зали).

Қ. Қ. Қорабоев — геология-минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Кўҳитанг тоғи ғарбий ёнбағридаги паст температурали руда конларининг геохимик хусусиятлари» деган темада.

Диссертация билан кутубхонада танишиш мумкин (Братск кўчаси, 33-уй).

1965 йил 5 май кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия-технология ва биология фанлари бўлимининг химия фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Куйбишев кўчаси, 14-уй, химия институтлари кутубхонаси)

С. М. Шамсиев — химия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Ташландиқ эритмалардан ион алмашиш йўли билан молибден олиш методини ишлаб чиқиш» деган темада.

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосари — 25885. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши бўлими — 26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 03778. Индекс — 64969. Нашр. № 1747.